

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

TECHNISCH RAPPORT MBO

Staat van het Onderwijs 2020

April 2020

INHOUD

Inleiding 4

1 Databronnen en definities 5

- 1.1 Databronnen 5
 - 1.1.1 Leerlingtellingen (BRON) 5
 - 1.1.2 CBS-microdata 6
 - 1.1.3 Stelselonderzoek 6
- 1.2 Definities 9
 - 1.2.1 Algemeen 9
 - 1.2.2 Achtergrondgegevens leerling 9
 - 1.2.3 Schoolgegevens leerling 10
 - 1.2.4 Gegevens scholen 13

2 Participatie 14

- 2.1 De studentpopulatie 14
 - 2.1.1 Populatiebeschrijving 14
- 2.2 Plaatsing/instroom 15
 - 2.2.1 Instroom 15
 - 2.2.2 Passende plaatsing 19
 - 2.2.3 Directe instroom 23

3 Prestaties 26

- 3.1 Doorstroom en uitval 26
 - 3.1.1 Opstroom 26
 - 3.1.2 Uitstroom zonder diploma 28
- 3.2 Studiekeuze en switchgedrag 30
 - 3.2.1 Keuzedelen 30
 - 3.2.2 Switch-gedrag 30
- 3.3 Diplomerings 32
 - 3.3.1 Behaalde diploma's MBO 33
 - 3.3.2 Gediplomeerde uitstroom 34
 - 3.3.3 Passend diploma 37
 - 3.3.4 Meerdere diploma's 39
 - 3.3.5 Studieduur bij uitstroom 42
 - 3.3.6 Inspectieoordelen examinering en diplomering 42
 - 3.3.7 Inkoop examens 43
- 3.4 VSV 44
 - 3.4.1 VSV 44
- 3.5 Overgang vervolgonderwijs/arbeidsmarkt 47
 - 3.5.1 Overgang MBO-HBO 47
 - 3.5.2 Overgang MBO-arbeidsmarkt 47

4 Kwaliteit onderwijsproces 48

- 4.1 Onderwijsproces 48
 - 4.1.1 Inspectieoordelen didactisch handelen en beroepspraktijkvorming 48
 - 4.1.2 Lesobservaties 48

5 Sturing/Bestuur 50

- 5.1 Beschrijving objecten van toezicht 50
 - 5.1.1 Beschrijving objecten van toezicht 50
- 5.2 Vervolgtoezicht 51

- 5.3 Financiële aspecten 51
- 5.3.1 Inspectieoordeel financieel beheer 51
- 5.4 Kwaliteitszorg 52
- 5.4.1 Inspectieoordelen kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau 52

6 Niet-bekostigd MBO 54

- 6.1 Beschrijving erkende niet-bekostigde opleidingen 54
- 6.1.1 Beschrijving erkende niet-bekostigde opleidingen 54
- 6.2 De studentpopulatie 55
- 6.2.1 De studentpopulatie 55
- 6.2.2 De studentpopulatie sector zorg en welzijn 59
- 6.3 Instroom NBI 59
- 6.3.1 Instroom NBI 59
- 6.4 Diplomering NBI 60
- 6.4.1 Opbrengsten NBI 60
- 6.5 Vergelijking populatie NBI en bekostigd MBO 62
- 6.5.1 Vergelijking populatie NBI en bekostigd MBO 62
- 6.6 Inspectieoordelen NBI 64
- 6.6.1 Kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau 64
- 6.6.2 Kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau 65
- 6.6.3 Onderwijsproces 66
- 6.6.4 Examinering en diplomering 66
- 6.6.5 Inspectieoordelen NBI zorg en welzijn 67

7 Passend onderwijs 69

- 7.1 Kwetsbare studenten in het MBO 69
- 7.1.1 LGF-leerlingen 69
- 7.1.2 VSO-leerlingen 71

Bijlage 1 75

Bijlage 2 77

Bijlage 3 78

Inleiding

Dit is het technische rapport dat ten grondslag ligt aan het sectorhoofdstuk middelbaar beroepsonderwijs van de Staat van het Onderwijs 2020. In dit rapport staat de verantwoording van de onderzoeksgegevens.

In hoofdstuk 1 van dit technisch rapport komen de databronnen en definities aan bod. In de daaropvolgende hoofdstukken worden afzonderlijke aspecten van het onderwijs besproken. Hierin komen zowel het bekostigd als het niet-bekostigd onderwijs aan bod. Elke paragraaf begint met een puntsgewijze weergave van de belangrijkste bevindingen.

Sommige onderwerpen die in hoofdstuk 5 MBO van de Staat van het onderwijs 2020 aan de orde komen, zoals de aansluiting op de arbeidsmarkt, staan uitgebreider beschreven in de technische rapporten bij hoofdstuk 1 van de Staat van het Onderwijs 2020. Deze vindt u elders op de website (www.destaatvanhetonderwijs.nl). Daarnaast zijn er onderwerpen in hoofdstuk 5 die in verschillende themarapporten uitgebreid worden beschreven. Deze themarapporten vindt u terug op <https://www.onderwijsinspectie.nl/trends-en-ontwikkelingen>.

1 Databronnen en definities

1.1 Databronnen

In deze paragraaf worden de bestanden en definities beschreven die gebruikt zijn voor de analyses. Hier worden ook de overwegingen besproken om bepaalde bestanden aangepast te gebruiken (bijvoorbeeld via weging) en wordt de representativiteit van de bestanden besproken.

1.1.1 *Leerlingtellingen (BRON)*

1.1.1.1 *Bekostigd mbo*

Op basis van de leerlingtellingen zijn verschillende bestanden gemaakt: een instroom-, populatie- en uitstroombestand. De basis hiervoor zijn de ontdubbelde 1-cijfer stelselbestanden, hierin komt elke student in elk jaar maar één keer voor. Alleen inschrijvingen die geldig zijn op peildatum 1 oktober worden meegenomen, dit zijn naast hoofdschrijvingen ook examendeelnemers en niet-bekostigde inschrijvingen.

Instroom

Het instroombestand bevat de studenten met een inschrijving in het bekostigd MBO in jaar t (inschrijving op 1-10 jaar t) die in jaar t-1 niet in het MBO waren ingeschreven. Hieraan zijn de 1-cijferbestanden SO, VO, VAVO, NBI MBO en NBI VO/VAVO van jaar t-1 gekoppeld, om vast te stellen of een student het jaar daarvoor een hoofdschrijving had in één van deze onderwijssoorten en dus direct is doorgestroomd naar het MBO.

Populatie

De populatie bestaat uit mbo-studenten die een geldige inschrijving hebben bij een bekostigde instelling. Hiervoor is gebruik gemaakt van ontdubbelde 1-cijfer stelselbestanden 2010 tot en met 2018. 8

Ten behoeve van het vaststellen van (ongediplomeerde) switch naar een andere opleiding is per jaar ook het 1-cijfer examenbestand gekoppeld waarin alle behaalde diploma's zijn opgenomen.

Uitstroom

Het uitstroombestand wordt gebruikt om de opbrengsten op stelselniveau in kaart te brengen. Opbrengsten zijn gedefinieerd als het percentage studenten dat het mbo gediplomeerd heeft verlaten. De onderzoeksgroep is beperkt tot de groep studenten die bij aanvang van schooljaar t in het mbo zaten (inschrijving op 1-10 jaar t) en bij aanvang van schooljaar t+1 (1-10 jaar t+1) het mbo hebben verlaten (mbo-verlaters). De behaalde diploma's (uit het 1-cijfer examenbestand) zijn per student ontdubbeld. D.w.z. per student is alleen het hoogst behaalde mbo-diploma opgenomen in het analysebestand. Dat diploma kan in een eerder schooljaar zijn behaald.

1.1.1.2 *Niet bekostigd mbo*

Voor het niet-bekostigd onderwijs zijn er inschrijvingsbestanden beschikbaar vanaf 2013. Voor de analyses ten behoeve van de Staat van het Onderwijs is gebruik gemaakt van de ontdubbelde 1-cijfer stelselbestanden, hierin komt elke student maar één keer voor. Alleen inschrijvingen die geldig zijn op peildatum 1 oktober worden meegenomen, dit zijn naast hoofdschrijvingen ook examendeelnemers en niet-bekostigde inschrijvingen.

Instroom

Het instroombestand bevat de studenten met een inschrijving in het niet-bekostigd MBO in jaar t die in jaar t-1 niet in het niet-bekostigd MBO waren ingeschreven.

Populatie

De populatie niet bekostigde MBO studenten bestaat uit studenten die in de periode 1 oktober jaar t tot 1 oktober jaar t+1 een geldige inschrijving hebben aan een niet-bekostigde instelling.

Opbrengsten

De opbrengsten van het jaar 2017-2018 zijn berekend op basis van BRON en bevraging bij een beperkt aantal instellingen.

1.1.1.3 *Bekostigingstelling MBO*

Basisgegevens bekostigd onderwijs (Bbo rom bestanden) van DUO. Deze bestanden zijn gebaseerd op de 1-cijferbestanden en bevatten het aantal bekostigde studenten per brin, crebo, niveau en leerweg. Deze bestanden zijn gebruikt voor de beschrijving van de objecten van toezicht.

1.1.2 *CBS-microdata*

De BRON-data is op studentniveau gekoppeld aan CBS-microdata. De gegevens die via het CBS beschikbaar komen zijn de opleiding van de ouders van studenten, het inkomen van de ouders van studenten en de precieze geboortedatum van studenten. In paragraaf 1.2 komen de gebruikte definities aan bod.

1.1.3 *Stelselonderzoek*

1.1.3.1 *Onderzoekskader*

Met ingang van 1 augustus 2017 is het toezicht van de Inspectie veranderd en wordt er gewerkt met een nieuw onderzoekskader. De beoordelingen in de stelselonderzoeken zijn gebaseerd op het onderzoekskader 2017 voor het toezicht op het middelbaar onderwijs. Het nieuwe kader is anders van opzet dan het voorgaande kader (toezichtkader BVE 2012). Als gevolg daarvan kan er geen vergelijking meer worden gemaakt met de onderzoeksresultaten uit de onderzoeken die voor 1 augustus 2017 zijn uitgevoerd.

1.1.3.2 *Steekproef bekostigd onderwijs*

Volgens de planning van de vierjaarscyclus zouden er in schooljaar 2018/2019 17 instellingen worden bezocht bij 16 besturen. Door verschillende fusies is er uiteindelijk maar bij 13 besturen een onderzoek met oordelen uitgevoerd, waarvan één zonder oordelen.

Bij deze besturen zijn in totaal 51 opleidingen onderzocht. In de steekproef zijn we uitgegaan van 52 opleidingen, maar omdat er bij 1 opleiding slechts 1 leerling staat ingeschreven is daar een verkennend onderzoek uitgevoerd zonder oordelen. De 51 opleidingen vormen de helft van een steekproef die samen met de 48 opleidingen die in 2017/2018 zijn onderzocht een volledige steekproef vormen voor het gebied examinering en diplomering.

Daarnaast zijn in 2018/2019 de standaarden OP3 (didactisch handelen) en OP7 (beroepspraktijkvorming) onderzocht. Samen met de steekproef voor 2019/2020 kan een beeld worden gegeven over deze standaarden.

Representativiteit

Om te bepalen in hoeverre de steekproef een representatief beeld geeft over het middelbaar beroepsonderwijs is gekeken naar de verdeling van de kenmerken sector, opleidingsniveau, leerweg en type instelling op landelijk niveau en de

verdeling van deze kenmerken binnen de steekproef. Deze zijn getoetst met een chi kwadraattoets.

De verdeling van sector over opleidingen ziet er anders uit dan de verdeling van sector over studenten. Zo bestaat een groot deel van de mbo-opleidingen uit techniekopleidingen, maar deze opleidingen zijn vaak klein: techniekopleidingen vormen ruim 40 procent van het totale opleidingsaanbod, maar 27 procent van de studenten in het mbo volgt een techniekopleiding. Bij de steekproeftrekking is hiermee rekening gehouden. De verdeling van de steekproefopleidingen sluit aan bij de landelijke verdeling van de studenten over de sectoren in het mbo.

Tabel 1.1.3.a Verdeling naar sector

	Landelijk opleidingen	Landelijk deelnemers	Steekproef
	%	%	%
Techniek	43	27	28
Groen	7	5	3
Economie	30	30	34
Zorg	16	32	30
Combi	4	6	5
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

De steekproef is representatief naar type instelling.

Tabel 1.1.3.b Verdeling naar type instelling

	Landelijk	Steekproef
	%	%
Vakinstelling	3	3
ROC	90	93
AOC	7	4
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

De steekproef is niet representatief naar de verdeling van leerweg op opleiding. De verdeling over leerweg sluit wel aan bij de landelijke verdeling van studenten over leerweg.

Tabel 1.1.3.c Verdeling naar leerweg

	Landelijk	Landelijk deelnemers	Steekproef
	%	%	%
BOL	60	78	77
BBL	40	22	23
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

De steekproef is niet representatief naar opleidingsniveau.

Tabel 1.1.3.d Verdeling naar opleidingsniveau

	Landelijk	Steekproef
	%	%
1	4	5
2	23	27
3	31	11
4	42	57
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

Weging

De grootte van de instelling bepaalt mede hoeveel opleidingen er worden onderzocht. Naar verhouding leveren kleine instellingen meer opleidingen aan het stelselonderzoek dan grote instellingen. Daarom wordt er bij de analyse van de stelselgegevens een weegfactor toegepast, deze wordt vastgesteld aan de hand van de volgende formule:

$$\text{gewicht} = \frac{(\text{n opl in brin} \times \text{n opl in de steekproef})}{(\text{n opl van alle brins in de steekproef} \times \text{n getrokken opl in brin})}$$

In een voorbeeld ziet dat er als volgt uit:

De totale steekproef bevat 99 opleidingen van 31 instellingen. Gezamenlijk bieden de 31 instellingen 2003 opleidingen aan. Instelling x biedt 74 opleidingen aan waarvan er 4 zijn getrokken voor de steekproef. Het gewicht dat aan deze instelling wordt toegekend is dus 0,91 $\rightarrow (79 \cdot 99) / (2003 \cdot 4)$. In Tabel 1.1.3.e is een overzicht opgenomen met de gewichten die aan iedere instelling zijn toegekend.

Tabel 1.1.3.e gewichten per instelling

Brin	Aantal steekproefopleidingen	Totaal aantal opleidingen	Gewicht
x	4	74	0,91
x	2	13	0,32
x	2	17	0,42
x	5	100	0,99
x	2	5	0,12
x	4	93	1,15
x	3	13	0,21
x	2	17	0,42
x	3	94	1,55
x	1	10	0,49
x	2	14	0,35
x	3	12	0,20
x	3	87	1,43
x	3	120	1,98
x	3	47	0,77
x	5	139	1,37
x	4	98	1,21
x	3	65	1,07
x	3	76	1,25
x	3	85	1,40
x	3	83	1,37
x	4	115	1,42
x	3	88	1,45
x	4	78	0,96
x	3	69	1,14
x	3	74	1,22
x	3	77	1,27
x	5	109	1,08
x	3	13	0,21
x	5	94	0,93
x	3	24	0,40

De data op opleidingsniveau die in de Staat van het Onderwijs 2020 worden gepresenteerd, zijn gewogen volgens bovenstaande methode.

1.1.3.3 *Lesobservaties*

In de stelselonderzoeken waarin het onderwijsproces is onderzocht zijn ook lesobservaties uitgevoerd. Het lesobservatieformulier is totaal vernieuwd, waardoor de lesobservaties niet meer zijn te vergelijken met in het verleden uitgevoerde lesobservaties.

In totaal zijn er 143 lesobservaties uitgevoerd. Bij 20 van de 51 opleidingen waar het onderwijsproces is onderzocht zijn geen lesobservaties uitgevoerd, bovendien vormen de stelselonderzoeken onderwijsproces 2018-2019 samen met de nog uit te voeren onderzoeken in 2019-2020 een volledige steekproef. Hierdoor kan op basis van de op dit moment beschikbare lesobservaties geen representatief beeld worden gevormd van de leskwaliteit.

1.1.3.4 *Niet-bekostigd onderwijs*

Bij de niet-bekostigde instellingen (NBI's) is geen sprake van een representatieve steekproef en het aantal bezochte besturen en opleidingen is beperkt. In dit rapport zijn de oordelen over alle in 2018-2019 bezochte NBI besturen opgenomen.

Bij de NBI opleidingen is er voor gekozen om de onderzoeken te richten op opleidingen in het domein zorg en welzijn. In totaal zijn 17 opleidingen in dit domein onderzocht. De tabellen over NBI oordelen op opleidingsniveau in dit technisch rapport zijn gebaseerd op deze selectie van opleidingen.

1.2 **Definities**

In deze paragraaf worden de definities beschreven die gebruikt zijn in de analyses.

1.2.1 *Algemeen*

Inschrijvingsjaar

Het kalenderjaar waarin op teldatum 1 oktober unieke (hoofd)inschrijvingen worden geteld.

1.2.2 *Achtergrondgegevens leerling*

Migratieachtergrond

De migratieachtergrond van de student wordt bepaald op basis van zijn/haar geboorteland en de geboortelands van zijn/haar juridische ouders. Studenten worden in 4 categorieën ingedeeld: studenten zonder migratieachtergrond, studenten met een westerse migratieachtergrond, studenten met een niet-westerse migratieachtergrond van de 1de generatie, studenten met een niet-westerse migratieachtergrond en van de 2ste generatie.

Leeftijd

Leeftijd van de student op 1 oktober van het inschrijvingsjaar.

Nieuwkomer

Een student die niet in Nederland geboren is en waarvan beide ouders ook niet in Nederland geboren zijn. En die daarnaast korter dan 4 jaar in Nederland is.

Hoogst behaalde opleiding ouders

Het hoogst behaalde opleidingsniveau van de juridische ouders van de student van het inschrijvingsjaar ingedeeld in vijf categorieën: Opleiding onbekend, maximaal een mbo 2 opleiding, een mbo 3 of mbo 4 opleiding, hbo bachelor & associate degree en wo & hbo master.

In de meeste gevallen is van de ouders van studenten in het mbo het hoogste behaalde opleidingsniveau bekend. Als het hoogst behaalde opleidingsniveau van de ouders in het inschrijvingsjaar niet bekend is, wordt het hoogst behaalde opleidingsniveau van de ouders in het laatst beschikbare jaar gebruikt (2017). Voor de studenten waarvan ook in dit jaar het hoogste behaalde opleidingsniveau onbekend is, is er een aparte categorie opgenomen: Opleiding onbekend.

Leerlinggebonden financiering (Igf)

Tot aan de invoering van passend onderwijs bestond de leerlinggebonden financiering (Igf), ook wel 'rugzakje' genoemd. Hiermee kon een leerling met extra financiering onderwijs volgen in het regulier onderwijs in plaats van het speciaal onderwijs. Deze regeling is met het ingaan van het passend onderwijs vervallen. In de analyses in dit technisch rapport wordt een mbo student aangemerkt als Igf-leerling als hij in de periode 2008-2013 leerlinggebonden financiering heeft ontvangen.

Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)

Het lwoo is er voor vmbo-leerlingen die extra hulp nodig hebben bij het behalen van hun diploma. Een deel van de scholen voor voorbereidend beroepsonderwijs (vmbo) geven deze vorm van onderwijs. Sinds 1 januari 2016 maken het leerwegondersteunend onderwijs en het praktijkonderwijs deel uit van het passend onderwijs. Het samenwerkingsverband passend onderwijs vo beslist of een leerling in aanmerking komt voor leerwegondersteunend onderwijs 1. Hierdoor is er na 1 januari 2016 geen eenduidige definitie meer van lwoo, waardoor we deze groep niet meer specifiek in beeld kunnen brengen.

In de analyses is lwoo opgenomen als achtergrondkenmerk van leerlingen. Een leerling is een voormalig lwoo leerling als deze in één of meerdere jaren in de periode 2003-2018 stond ingeschreven als lwoo leerling.

Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

In enkele tabellen wordt een uitsplitsing gemaakt naar studenten die onderwijs hebben gevolgd aan het VSO en studenten zonder VSO achtergrond. Het gaat om studenten die in de periode 2008-2018 tenminste 1 jaar een hoofdschrijving hadden in het VSO. Hierbij wordt ook het uitstroomprofiel meegenomen zoals dat is geregistreerd in het laatste jaar van inschrijving op het VSO.

1.2.3 *Schoolgegevens leerling*

Instroom

Student die op 1 oktober jaar t staat ingeschreven in het MBO, maar op 1 oktober jaar t-1 geen inschrijving in het MBO had.

Directe instroom

Instroom van studenten in het MBO die in jaar t-1 stonden ingeschreven in het voortgezet onderwijs (inclusief praktijkonderwijs).

Passende plaatsing

Het aandeel studenten dat geplaatst is op het mbo-niveau op of boven het niveau dat verwacht mag worden op grond van de vooropleiding.

Tabel 1.2.3.a Passende plaatsing

Vooropleiding	Niveau plaatsing		
	onder	op	boven
onbekend, Eng str, Baccalaureate, Europese	1	2	-

1 <https://evaluatiepassendonderwijs.nl/wp-content/uploads/2019/08/Flyer-voortgangsonderzoek-opting-out-lwoo.pdf>

Vooropleiding	Niveau plaatsing		
	onder	op	boven
school			
praktijkonderwijs	-	1	>1
geen vmbo diploma*	-	1	>1
vmbo BL diploma of vm2 of LWT'	1	2	>2
vmbo KL diploma	<3	3	4
vmbo GL diploma	<4	4	-
vmbo TL diploma	<4	4	-
havo/vwo zonder diploma	<4	4	-
havo/vwo met diploma	<4	4	-
mbo niveau 1	1	2	>3
mbo niveau 2	<3	3	4
mbo niveau 3	<4	4	-
mbo niveau 4	<4	4	-
27 jaar en ouder of vbo	1	2	>2

*het betreft hier plaatsing in het eerste jaar, op het moment van diploma/uitstroom is niveau 1 te laag, dus dat is een verschil tussen passende plaatsing en passend diploma

Switch

Student met een inschrijving in jaar t, die geen diploma heeft behaald in jaar t en in jaar t+1 staat ingeschreven op een opleiding in een andere subgroep. Het gaat hierbij alleen om switch in opeenvolgende studie jaren. Studenten die na (een aantal jaren van) uitval terugkeren in het MBO en dan aan een opleiding in een andere subgroep starten, worden niet meegeteld als switcher.

Opstroom

Het aandeel studenten dat in jaar t staat ingeschreven op niveau 2 of 3 en in jaar t+1 is ingeschreven op een hoger mbo-niveau. De entreeopleiding wordt buiten beschouwing gelaten en vanuit niveau 4 is binnen het MBO geen opstroom mogelijk.

Uitstroom

Student die op 1 oktober jaar t staat ingeschreven in het MBO en op 1 oktober jaar t+1 geen inschrijving in het MBO meer heeft.

Gediplomeerde uitstroom bekostigd onderwijs

Met ingang van dit jaar hanteren we, in navolging van het instellingstoezicht, een aangepaste definitie voor gediplomeerde uitstroom.

De oude definitie diplomarendement:

Het diplomaresultaat drukt het percentage gediplomeerde mbo-verlaters uit t.o.v. alle mbo-verlaters in een schooljaar. De behaalde diploma's zijn per student ontubbeld. D.w.z. per student is alleen het hoogst behaalde mbo-diploma opgenomen in het analysebestand. Dat diploma kan in een eerder schooljaar zijn behaald.

Nieuwe definitie diplomarendement:

Het diplomaresultaat drukt het percentage gediplomeerde mbo-verlaters (met een diploma van niveau 2 of hoger) uit t.o.v. alle mbo-verlaters op niveau 2 of hoger in een schooljaar. Daarbij zijn alleen diploma's die zijn behaald in de 6 jaar voor uitstroom meegenomen.

Voor het bepalen van passend diploma zijn wel alle diploma's meegenomen, dus inclusief diploma's op niveau 1 en diploma's die langer dan 6 jaar geleden zijn behaald. De behaalde diploma's zijn per student ontubbeld. D.w.z. per student is

alleen het hoogst behaalde mbo-diploma opgenomen in het analysebestand. Dat diploma kan in een eerder schooljaar zijn behaald.

Opbrengsten niet bekostigd onderwijs

De opbrengstberekening NBI wijkt af van de opbrengstberekening in het bekostigd onderwijs.

Voor de opbrengstberekening bestaat de populatie uit startgroepen die in 2017/2018 de kans hadden om een diploma te behalen (1^e diplomakans in 2017 en 2^e diplomakans in 2018). Het rendement wordt berekend door te kijken naar het aantal gediplomeerden ten opzichte van het aantal gestarte deelnemers. Deze studenten kunnen op verschillende momenten gestart zijn met de opleiding (afhankelijk van de duur van de opleiding).

Deze berekening geeft antwoord op de vraag hoeveel studenten naar verwachting binnen de gestelde tijd (+12 maanden) een diploma hebben gehaald aan de opleiding-instelling waarvoor ze zich hebben ingeschreven.

Passend diploma

Het aandeel uitgestroomde studenten dat een diploma haalt op of boven het niveau dat past bij de vooropleiding. Daarbij is de volgende indeling aangehouden:

Tabel 1.2.3.b Passend diploma

Vooropleiding	Niveau diploma
onbekend, Eng str, Baccalaureate, Europese school	2
praktijkonderwijs	1
geen vmbo diploma*	2
vmbo BL diploma of vm2 of LWT'	2
vmbo KL diploma	3
vmbo GL diploma	4
vmbo TL diploma	4
havo/vwo zonder diploma	4
havo/vwo met diploma	4
mbo niveau 1	2
mbo niveau 2	3
mbo niveau 3	4
mbo niveau 4	4
27 jaar en ouder of vbo	2

* er is voor deze groep een verschil tussen passende plaatsing en passend diploma: voor plaatsing in het eerste jaar is niveau 1 passend, op het moment van diploma/uitstroom is niveau 1 te laag

Studieduur

Het aantal jaar dat een student in het mbo staat ingeschreven.

Voortijdig schoolverlaten (VSV)

Voorheen werd de berekeningswijze aangehouden volgens de Regeling resultaatafhankelijke bekostiging vsv mbo.² Vanaf dit jaar sluiten we, met terugwerkende kracht ook voor eerdere jaren, aan bij de landelijke vsv definitie. Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) zijn jongeren van 12 tot 23 jaar het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie behaald te hebben. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal havo- of vwo-niveau of een diploma op mbo-2 niveau of hoger. Jongeren met een diploma op mbo niveau 1 die het onderwijs verlaten en een baan hebben worden niet tot de VSV'ers gerekend.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0038562/2018-09-22>

1.2.4 Gegevens scholen

*Niveau*³

Het MBO heeft opleidingen op 4 niveaus:

- Entreeopleiding: bedoeld voor jongeren zonder diploma van een vooropleiding. Deze opleiding bereid jongeren voor op de arbeidsmarkt of doorstromen naar een niveau 2 opleiding.
- Basisberoepsopleiding (niveau 2): bereid studenten voor op uitvoerende werkzaamheden.
- Vakopleiding (niveau 3): studenten leren werkzaamheden zelfstandig uit te voeren.
- Middenkaderopleiding (niveau 4): studenten leren werkzaamheden volledig zelfstandig uit te voeren. Studenten met een diploma op niveau 4 kunnen doorstromen naar een vervolgopleiding in het HBO.

Leerweg

Er zijn verschillende leerwegen in het MBO:

- Beroeps Opleidende Leerweg (BOL): geeft praktijkervaring in de vorm van stages naast vastgestelde contacturen op school.
- Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL): de student werkt vier dagen in de week en gaat daarnaast één dag per week naar school voor de theoretische vorming.
- OVO, derde leerweg⁴: Volwassen kunnen in de derde leerweg via een maatwerktraject een volwaardig mbo-diploma behalen. De opleidingen kennen geen wettelijke urennorm en houden zo optimaal mogelijk rekening met wat een student al weet en kan.
- Examendeelnemer: student die alleen staat ingeschreven om deel te nemen aan het examen. Dit betekent dat hij geen lessen volgt of stage loopt.

Type instelling

In de sector MBO zijn er verschillende typen instellingen⁵:

- Regionale opleidingscentra (ROC): bieden een breed pakket van opleidingen in verschillende sectoren.
- Agrarische opleidingscentra (AOC): instellingen die opleidingen verzorgen op het gebied van voeding, natuur en milieu; zogeheten 'groene' opleidingen.
- Vakinstellingen: richten zich op opleidingen voor één beroepenveld binnen één sector, zoals scheepvaart, grafische sector of de voedingsindustrie.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/middelbaar-beroepsonderwijs/opleidingen-niveaus-en-leerwegen-in-het-mbo>

⁴ <http://www.canonberoepsonderwijs.nl/De-derde-leerweg>

⁵ <https://www.mboraad.nl/het-mbo/feiten-en-cijfers/mbo-scholen>

2 Participatie

2.1 De studentpopulatie

- In 2018-2019 is de omvang van de totale MBO populatie licht gegroeid.
- Het aandeel BBL studenten neemt vanaf 2015-2016 gestaag toe.

2.1.1 Populatiebeschrijving

De omvang van de totale populatie MBO studenten schommelt wat tussen de jaren. In 2019-2020 is de MBO populatie verder gegroeid.

De verdeling van studenten over de verschillende niveaus is de afgelopen jaren wat veranderd. De sterke daling van het aandeel studenten op niveau 1 in 2014-2015 is te verklaren door de omvorming van niveau 1 tot entreeopleiding die alleen nog toegankelijk is voor studenten zonder afgeronde vooropleiding. Daarnaast is het aantal bedrijfsgerelateerde trajecten op niveau 1 afgebouwd.

In de studentpopulatie niveau 2 is een vergelijkbare, maar minder extreme, afname zichtbaar. Dit hangt waarschijnlijk samen met het vervallen van de drempelloze instroom op niveau 2, waardoor het in principe niet meer mogelijk is om zonder diploma op dit niveau in te stromen.

Het aandeel studenten dat een opleiding volgt op niveau 4 is de afgelopen jaren gegroeid. Deze groei gaat ten koste van het aandeel studenten op niveau 2 en 3.

Tabel 2.1.1.a totale mbo populatie naar niveau (n=512.948)

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020 vlp
niveau 1	4,1	2,9	2,7	2,7	2,9	3,3	3,4
niveau 2	22,1	20,3	18,8	17,7	17,2	16,9	16,6
niveau 3	27,2	26,9	27,0	26,6	26,2	24,9	23,9
niveau 4	46,6	49,9	51,5	53,0	53,8	54,9	56,1
Totaal n	511954	491515	483948	491850	496259	506571	512948

Het aandeel studenten dat een opleiding volgt in de BBL neemt sinds 2015/2016 gestaag toe met een sterkere stijging in recente jaren.

Tabel 2.1.1.b totale mbo populatie naar leerweg (n=512.948)

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020 vlp
BOL Voltijd	71,6	76,6	78,1	77,6	76,4	74,3	72,8
BBL	24,9	21,0	20,2	20,7	21,7	23,9	25,4
BOL Deeltijd	0,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Examendlnr	2,8	2,2	1,7	1,7	1,8	1,9	1,8
Totaal n	511954	491515	483948	491850	496259	506571	512948

Op niveau 1, 2 en 3 is het aandeel mannelijke studenten hoger dan het aandeel vrouwen dat een opleiding volgt op die niveaus. Op niveau 4 is het aandeel vrouwen hoger. Dat verschil is de afgelopen jaren afgenomen.

Tabel 2.1.1.c Verdeling man/vrouw per niveau (n=512.948)

		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
		%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	vrouw	40,6	9815	38,9	8108	38,4	5555	39,5	5227
	man	59,4	14369	61,1	12747	61,6	8910	60,5	8010

		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
		%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 2	vrouw	36,4	44562	37,6	42496	37,6	37516	36,9	33614
	man	63,6	77902	62,4	70397	62,4	62270	63,1	57394
niveau 3	vrouw	51,2	73534	50,9	70945	50,9	67199	50,6	66017
	man	48,8	70119	49,1	68438	49,1	64861	49,4	64526
niveau 4	vrouw	51,3	120313	51,0	121682	50,8	124588	50,6	126047
	man	48,7	114396	49,0	117141	49,2	120616	49,4	123112

Tabel 2.1.1.c Verdeling man/vrouw per niveau - vervolg

		2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020vlp	
		%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	vrouw	39,5	5204	37,7	5502	37,8	6270	40,0	6957
	man	60,5	7971	62,3	9104	62,2	10322	60,0	10416
	Totaal	100,0	13175	100,0	14606	100,0	16592	100,0	17373
niveau 2	vrouw	37,0	32151	37,5	31993	37,4	32098	37,6	32118
	man	63,0	54813	62,5	53330	62,6	53637	62,4	53227
	Totaal	100,0	86964	100,0	85323	100,0	85735	100,0	85345
niveau 3	vrouw	48,9	64026	47,5	61574	46,5	58653	46,0	56307
	man	51,1	66874	52,5	68006	53,5	67361	54,0	66221
	Totaal	100,0	130900	100,0	129580	100,0	126014	100,0	122528
niveau 4	vrouw	51,0	133129	51,6	137672	52,2	145285	52,9	152324
	man	49,0	127682	48,4	129078	47,8	132945	47,1	135377
	Totaal	100,0	260811	100,0	266750	100,0	278230	100,0	287701

2.2

Plaatsing/instroom

- De instroom van studenten op niveau 1 en 4 neemt toe, het aandeel studenten dat instroomt op niveau 2 neemt verder af.
- Instroom in BBL neemt toe.
- Het aandeel oudere studenten (23 plus) dat instroomt in het MBO neemt toe.
- Studenten worden minder vaak onder het verwachte niveau geplaatst en vaker daarboven.

2.2.1

Instroom

De absolute instroom in het bekostigd MBO is de afgelopen jaren licht toegenomen.

Het aandeel studenten dat instroomt op niveau 1 neemt sinds 2017/2018 weer toe. Het aandeel studenten dat instroomt op niveau 2 is in 2018-2019 verder gedaald en de instroom op niveau 4 neemt toe.

Tabel 2.2.1.a instroom naar niveau (n 2018/19=165.888)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
niveau 1	7,3	7,1	7,1	7,8	8,4
niveau 2	25,8	24,4	23,3	22,4	21,6
niveau 3	21,5	22,6	22,5	21,7	20,4
niveau 4	45,3	45,9	47,2	48,0	49,6
Totaal n	156013	155534	158793	161652	165888

De instroom in BBL is de afgelopen jaren toegenomen ten koste van het aandeel studenten dat instroomt in BOL voltijd.

Tabel 2.2.1.b instroom naar leerweg (n 2018/19=165.888)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
BOL Voltijd	77,0	76,3	75,4	74,5	71,8
BBL	21,6	22,6	23,4	24,2	27,1
BOL Deeltijd	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Examendlnr	1,3	1,1	1,1	1,3	1,1
Totaal n	156013	155534	158793	161652	165888

Het aandeel studenten dat instroomt in de sector groen is in 2018/2019 nog verder gedaald. Opvallend is dat ook de relatieve instroom in technische opleidingen vanaf 2016/2017 na jaren van stijging nu weer is gedaald. De instroom in een combinatie opleiding neemt juist toe.

Tabel 2.2.1.c instroom naar sector (n 2018/19 = 165.888) ⁶

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
zorg & welzijn	30,7	29,6	30,6	31,6	32,5
techniek	26,6	27,7	25,2	24,3	24,2
economie	33,3	33,4	33,0	31,7	30,2
groen	5,4	5,3	4,9	4,5	4,3
combinatie	4,0	4,0	6,4	8,0	8,8
Totaal n	156013	155534	158793	161652	165888

Ruim een vijfde van de instromers in de sector zorg & welzijn is man. In de sector techniek is dit precies andersom: daar is ruim 81 procent van de instromers man. de man-vrouw verdeling per sector ziet er al jaren min of meer hetzelfde uit. Alle in de sector groen neemt het aandeel mannen af.

Tabel 2.2.1.d Percentage mannelijke instromers MBO, naar sector

	2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	19,5	47906	19,2	45977	20,4	48526
techniek	79,2	41547	78,2	43084	81,6	39959
economie	58,1	51979	58,4	51979	58,8	52444
groen	53,4	8362	53,0	8288	53,5	7738
combinatie	67,0	6219	67,3	6206	59,6	10126
Totaal	52,0	156013	52,4	155534	52,6	158793

	2017/2018		2018/2019	
	%	n	%	n
zorg & welzijn	20,7	51098	20,7	51098
techniek	81,2	39235	81,2	39235
economie	59,1	51170	59,1	51170
groen	51,3	7248	51,3	7248
combinatie	61,9	12901	61,9	12901
Totaal	52,2	161652	52,2	161652

⁶ De sector werd tot 1-8-2015 bepaald obv het kenniscentrum dat bij een kwalificatie hoort. Na die datum hebben de kenniscentra hun wettelijke taken overgedragen aan de SBB waarmee de relatie kwalificatie-kenniscentrum is vervallen. Vanaf 1-8-2015 is mbv de omzettingstabel van de SBB (overzicht van hks crebonrs per 01082015 met de corresponderende "oude" crebonummers) een kenniscentrum toegekend. Bij twijfel is de verantwoordingsinformatie van het betreffende kwalificatiedossier geraadpleegd. Indien meerdere kenniscentra betrokken waren bij de totstandkoming van het kwalificatiedossier en deze kenniscentra verschillende sectoren vertegenwoordigden dan werd de sector vastgesteld als: "combinatie van sectoren". Waarschijnlijk zijn juist bij de (brede) entreepopleidingen meerdere kenniscentra betrokken, waardoor die opleidingen vallen onder 'combinatie'.

Het beeld van de vooropleiding van studenten is ongeveer hetzelfde als vorig jaar. Bijna twee derde van de studenten heeft een diploma behaald in het vmbo.

Tabel 2.2.1.e instroom naar vooropleiding

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	2,9	2,6	2,8	2,9	3,2
pro	2,6	2,6	2,8	3,0	3,0
geen vmbo dip	7,6	7,0	7,0	7,4	7,7
vmbo BL dip of vm2 of LWT	16,2	16,3	15,9	15,5	14,2
vmbo KL dip	19,5	20,4	20,7	20,5	19,7
vmbo GL dip	4,4	4,5	4,4	4,3	4,4
vmbo TL dip	28,5	29,0	28,8	28,1	27,7
havo/vwo z dip	3,2	3,0	2,8	2,8	2,9
havo/vwo m dip	4,6	4,3	3,9	3,6	3,6
27 en ouder of vbo	10,6	10,4	11,0	11,9	13,7
Totaal n	156013	155534	158793	161652	165888

Het aandeel nieuwkomers dat instroomt in het MBO neemt in 2018-2019 verder toe. De trend is hetzelfde op alle niveaus. Opvallend is het steeds hoger wordende aandeel nieuwkomers dat instroomt op niveau 1. Mogelijk worden nieuwkomers daar geplaatst omdat ze de taal nog niet goed beheersen.

In 2018/2019 komen de grootste aantallen nieuwkomers uit Syrië, Eritrea, Nederlandse Antillen, Ethiopië, Afghanistan, Suriname, Polen, Irak, Somalië en Aruba. Dit is vergelijkbaar met de herkomstlanden van de nieuwkomers vorig jaar. De herkomst van de groep nieuwkomers is dus divers.

Tabel 2.2.1.f Percentage instromende nieuwkomers MBO, naar niveau

	2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n
niveau 1	15,8	11433	17,6	10988	21,4	11207
niveau 2	2,4	40300	2,0	37953	2,2	36999
niveau 3	1,3	33540	1,0	35142	1,0	35654
niveau 4	0,9	70740	0,8	71451	0,7	74933
Totaal	2,5	156013	2,3	155534	2,6	158793

	2017/2018		2018/2019	
	%	n	%	n
niveau 1	29,7	12618	29,7	12618
niveau 2	2,6	36285	2,6	36285
niveau 3	1,3	35132	1,3	35132
niveau 4	0,9	77617	0,9	77617
Totaal	3,6	161652	3,6	161652

De gemiddelde leeftijd van studenten die instromen in het MBO is de afgelopen jaren licht gestegen tot 20,4 jaar. Instromers op niveau 4 zijn gemiddeld het jongst en op niveau 3 stromen gemiddeld iets oudere deelnemers in.

Tabel 2.2.1.g Gemiddelde leeftijd instromers MBO, naar niveau

	2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	gem	n	gem	n	gem	n
niveau 1	21,3	11433	21,2	10988	20,7	11207

	2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	gem	n	gem	n	gem	n
niveau 2	20,0	40300	19,5	37953	20,2	36999
niveau 3	22,2	33540	22,2	35142	22,2	35654
niveau 4	18,9	70740	18,8	71451	18,8	74933
Totaal	20,0	156013	19,9	155534	20,0	158793

	2017/2018		2018/2019	
	gem	n	gem	n
niveau 1	20,1	12618	20,1	12618
niveau 2	20,1	36285	20,1	36285
niveau 3	22,6	35132	22,6	35132
niveau 4	18,9	77617	18,9	77617
Totaal	20,1	161652	20,1	161652

In Bijlage 1 is een tabel opgenomen met de gemiddelde leeftijd van studenten die instromen per subgroep.

In de volgende subgroepen ligt de gemiddelde leeftijd hoger dan 25 jaar:

- Schoonmaak en glazenwassen
- Installatietechniek
- Verpleging en verzorging
- Procestechiek
- Gezondheidstechniek
- Maatschappelijke zorg

De gemiddelde instroomleeftijd ligt bij de volgende subgroepen juist laag (rond 17 jaar):

- Sport en bewegen
- Mediavormgeving
- Ruimtelijke vormgeving
- Defensie
- Schoonheidsverzorging
- Commerciële dienstverlening
- Mediatechniek
- Toerisme
- Haarverzorging
- Vliegtuigtechniek

Het aandeel studenten van 23 tot 30 jaar oud is in recente jaren wat toegenomen. In de leeftijdscategorie 30 jaar en ouder is deze stijging al wat langer te zien.

Tabel 2.2.1.h Instroom naar leeftijdscategorie

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
<20	62,2	66,3	72,2	73,5	73,6	73,4	71,3
20 tot 23	9,9	10,2	10,5	9,5	9,1	8,4	8,4
23 tot 30	10,3	10,0	9,0	8,8	8,7	8,9	9,7
30 of ouder	17,5	13,5	8,3	8,2	8,7	9,3	10,6
Totaal n	178562	169767	156013	155534	158793	161652	165888

Oudere deelnemers stromen vaker in op een BBL opleiding. In de leeftijdscategorie 23 tot 30 stroomt twee derde in op een BBL opleiding, bij 30-plussers is dat bijna 95 procent.

Tabel 2.2.1.i Instroom naar leeftijdscategorie, uitgesplitst naar leerweg

		2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
		%	%	%	%	%
<20	BOL Voltijd	90,4	90,2	89,8	89,6	88,7
	BBL	8,5	8,8	9,2	9,4	10,3
	BOL Deeltijd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Examendlnr	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
20 tot 23	BOL Voltijd	69,0	64,8	64,3	63,5	60,7
	BBL	30,2	34,8	35,1	35,9	38,9
	BOL Deeltijd	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	Examendlnr	0,8	0,4	0,5	0,6	0,4
23 tot 30	BOL Voltijd	45,6	40,2	37,3	33,5	31,6
	BBL	52,6	58,6	61,5	65,1	67,2
	BOL Deeltijd	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
	Examendlnr	1,4	1,1	1,2	1,5	1,2
30 of ouder	BOL Voltijd	4,6	3,8	3,2	4,2	3,3
	BBL	91,4	93,1	93,9	91,9	94,2
	BOL Deeltijd	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
	Examendlnr	3,2	3,2	2,9	3,9	2,5

2.2.2

Passende plaatsing

Met ingang van 1 augustus 2017 is het toelatingsrecht in het MBO van kracht. Dit betekent dat een student die zich op tijd (voor 1 april) aanmeldt en voldoet aan de vooropleidingseisen (en eventuele aanvullende eisen) het recht heeft om toegelaten te worden. Het effect hiervan is voor het eerst zichtbaar in de instroom in schooljaar 2018-2019.

In Bijlage 2Bijlage 2 is een tabel opgenomen met het instroomniveau naar vooropleiding. Het aandeel studenten met een vmbo-k diploma dat instroomt in een opleiding op niveau 4 neemt al sinds 2013-2014 toe, maar in 2018-2019 vertoont deze stijging een duidelijke piek; in dat jaar stroomt meer dan de helft van instromers met een vmbo-k diploma in op niveau 4. Studenten met een vmbo-g diploma stromen ook vaker in op niveau 4, maar deze stijging was al ingezet voordat het toelatingsrecht van kracht werd. Hetzelfde geldt voor studenten met een vmbo-t diploma.

Het aandeel studenten dat op niveau wordt geplaatst nam tot 2016-2017 toe en is in de jaren daarna licht gedaald. In 2018-2019 wordt 66,8 procent van de instromers in het MBO geplaatst op het niveau dat op basis van zijn of haar vooropleiding mag worden verwacht. Het aandeel studenten dat boven het verwachte niveau wordt geplaatst neemt juist toe.

Studenten met een niet westerse migratieachtergrond van de tweede generatie worden relatief vaak op niveau geplaatst, terwijl studenten met een niet westerse migratieachtergrond van de eerste generatie relatief vaak onder het verwachte niveau instromen.

Tabel 2.2.2.a passende plaatsing naar herkomst (n 2018/19=165.888)

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
Geen migratieachtergrond	68,2	15,2	16,5	68,8	14,2	17,0	69,8	12,1	18,1
west all	66,1	14,1	19,8	67,1	14,1	18,8	69,2	11,0	19,8
niet-westers, 1e gen	63,8	16,5	19,7	62,7	17,1	20,3	61,9	19,2	18,9
niet-westers 2e gen	74,4	8,0	17,6	75,4	7,7	16,9	75,5	6,8	17,8
Totaal	68,7	14,2	17,1	69,3	13,4	17,3	70,1	11,7	18,2

Tabel 2.2.2.a passende plaatsing naar herkomst - vervolg

	2017/2018			2018/2019		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
Geen migratieachtergrond	69,1	10,9	19,9	67,6	10,5	21,9
west all	67,8	9,6	22,6	64,7	8,9	26,4
niet-westers, 1e gen	60,0	20,0	20,0	54,9	22,3	22,8
niet-westers 2e gen	73,5	6,1	20,4	70,3	5,7	23,9
Totaal	69,1	10,8	20,2	66,8	10,7	22,5

Hoe hoger het eindexamencijfer, hoe vaker een student op of boven het verwachte niveau wordt geplaatst.

Tabel 2.2.2.b passende plaatsing naar gemiddeld eindexamencijfer (n 2018/19=118.652)*

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
tot 6,5	72,4	16,6	11,0	72,7	16,0	11,3	74,8	13,5	11,8
6,5 tot 7,5	76,5	12,4	11,1	77,6	11,5	10,9	77,4	9,7	12,9
7,5 en hoger	78,7	9,0	12,3	80,7	8,3	11,0	76,2	7,4	16,5

* slechts van een deel van de studenten is een examencijfer beschikbaar

Tabel 2.2.2.b passende plaatsing naar gemiddeld eindexamencijfer - vervolg

	2017/2018			2018/2019		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
tot 6,5	73,6	12,5	13,9	71,9	11,6	16,4
6,5 tot 7,5	76,4	8,7	14,9	73,7	8,3	17,9
7,5 en hoger	78,9	5,1	16,0	75,9	5,7	18,5

* slechts van een deel van de studenten is een examencijfer beschikbaar

Vrouwen worden vaker boven het verwachte niveau geplaatst dan mannen, maar dit verschil wordt kleiner. Mannen worden wel vaker onder niveau geplaatst, daar neemt het verschil juist toe.

Tabel 2.2.2.c passende plaatsing naar geslacht (n 2018/19=165.888)

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
vrouw	69,9	10,7	19,4	69,8	10,4	19,9	70,6	8,5	20,9
man	67,6	17,4	15,0	68,8	16,2	15,0	69,7	14,5	15,8
factor (man tov vrouw)	0,97	1,63	0,77	0,99	1,56	0,75	0,99	1,71	0,76
Totaal	68,7	14,2	17,1	69,3	13,4	17,3	70,1	11,7	18,2

	2017/2018			2018/2019		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
vrouw	68,8	7,7	23,5	65,9	7,5	26,7
man	69,3	13,6	17,2	67,6	13,7	18,7
factor (man tov vrouw)	1,01	1,77	0,73	1,03	1,83	0,70
Totaal	69,1	10,8	20,2	66,8	10,7	22,5

Nieuwkomers worden minder vaak passend geplaatst dan niet-nieuwkomers.

Tabel 2.2.2.d passende plaatsing nieuwkomers (n 2018/19=165.888)

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
geen nieuwkomer	68,8	14,0	17,2	69,5	13,1	17,4	70,4	11,2	18,4
nieuwkomer	63,4	23,0	13,5	61,2	25,7	13,0	61,3	27,0	11,8
Totaal	68,7	14,2	17,1	69,3	13,4	17,3	70,1	11,7	18,2

	2017/2018			2018/2019		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
geen nieuwkomer	69,4	10,1	20,5	67,4	9,7	22,9
nieuwkomer	59,6	28,1	12,4	55,3	29,5	15,2
Totaal	69,1	10,8	20,2	66,8	10,7	22,5

Studenten waarvan de ouders maximaal een niveau 2 opleiding hebben afgerond worden iets vaker geplaatst boven het niveau dat op grond van de vooropleiding wordt verwacht. Dit blijft overeind als er wordt gecorrigeerd voor andere achtergrondkenmerken (zie Tabel 2.2.2.f).

Tabel 2.2.2.e passende plaatsing naar opleiding ouders (n 2018/19=165.888)

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Opleiding onbekend	59,5	15,8	24,8	59,2	15,3	25,5	60,2	14,0	25,8
max. mbo2	74,6	12,1	13,3	75,5	11,1	13,5	75,9	9,6	14,5
mbo 3-4	73,5	14,4	12,1	74,2	13,6	12,3	75,2	11,1	13,7
hbo ad/ba	74,9	13,4	11,7	75,8	12,5	11,7	76,3	10,5	13,2
wo ba/ma & hbo ma	76,4	12,8	10,8	77,2	12,0	10,8	77,5	9,7	12,9
Totaal	68,7	14,2	17,1	69,3	13,4	17,3	70,1	11,7	18,2

	2017/2018			2018/2019		
	op niveau	onder niveau	boven niveau	op niveau	onder niveau	boven niveau
	%	%	%	%	%	%
Opleiding onbekend	59,0	13,1	27,9	56,5	13,4	30,1
max. mbo2	74,3	8,4	17,3	71,5	8,5	20,1
mbo 3-4	74,0	10,6	15,5	72,1	9,9	17,9
hbo ad/ba	76,5	9,4	14,1	75,1	8,8	16,1
wo ba/ma & hbo ma	77,5	9,2	13,3	77,1	8,9	14,0
Totaal	69,1	10,8	20,2	66,8	10,7	22,5

Bron: eigen bewerking op niet openbare microdata cbs

*let op: bij een groot deel van de studenten is het opleidingsniveau van de ouders onbekend

Tabel 2.2.2.f Logistische regressie plaatsing op of boven het verwachte niveau

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	geslacht	-0,140	0,034	17,428	1	0,000	0,869
	Leeftijd op 1-10	-0,051	0,005	93,653	1	0,000	0,950
	westers	0,303	0,060	25,288	1	0,000	1,354
	nieuwkomer	0,914	0,357	6,560	1	0,010	2,495
	Igf in tenminste 1 jaar in de periode 2008-2013	0,094	0,072	1,716	1	0,190	1,099
	Iwoo in tenminste 1 jaar in de periode 2003-2018	1,800	0,035	2614,753	1	0,000	6,047
	Niet-westers	0,897	0,042	465,862	1	0,000	2,452
	techniek	-0,378	0,046	67,380	1	0,000	0,685
	economie	-0,643	0,038	287,320	1	0,000	0,526
	groen	0,195	0,076	6,678	1	0,010	1,216
	combinatie	1,897	0,596	10,125	1	0,001	6,666

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
	BBL	0,031	0,196	0,026	1	0,873	1,032
	BOLdt	0,580	0,197	8,640	1	0,003	1,787
	niv2	-0,627	0,643	0,949	1	0,330	0,534
	niv3	-0,258	0,644	0,160	1	0,689	0,773
	niv4	20,133	175,668	0,013	1	0,909	554271856,543
	Gem. CE alle vakken	0,777	0,023	1178,808	1	0,000	2,174
	oo_mbo34	-0,365	0,031	136,153	1	0,000	0,694
	oo_hbo	-0,682	0,042	263,213	1	0,000	0,505
	oo_wo_hbo_ma	-0,899	0,065	188,843	1	0,000	0,407
	Constant	-2,845	0,693	16,848	1	0,000	0,058

a. Variable(s) entered on step 1: geslacht, Leeftijd op 1-10, westers, nieuwkomer, lgf in tenminste 1 jaar in de periode 2008-2013, lwoo in tenminste 1 jaar in de periode 2003-2018, niet westers, techniek, economie, groen, combinatie, BBL, BOLdt, niv2, niv3, niv4, Gem. CE alle vakken, oo_mbo34, oo_hbo, oo_wo_hbo_ma.

Bron: eigen bewerking op niet openbare microdata cbs

2.2.3

Directe instroom

De percentages in onderstaande tabellen zijn berekend ten opzichte van de totale instroom in het mbo, dus het aandeel van de instromers in het mbo dat een jaar eerder in het voortgezet onderwijs stond ingeschreven. Dat is niet hetzelfde als het aandeel vo-leerlingen dat direct uitstroomt naar het mbo.

Het aandeel studenten dat indirect instroomt nam tot 2016-2017 af, maar is in recente jaren weer iets gestegen naar 32,1 procent. De directe instroom van studenten dat rechtstreeks uit het speciaal onderwijs, praktijkonderwijs, vavo en NBI MBO is de afgelopen jaren stabiel.

Tabel 2.2.3.a directe instroom vanuit verschillende sectoren

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
direct uit SO	2,2	2,3	2,3	2,2	2,2
direct uit VO	62,5	64,0	64,2	63,9	62,0
direct uit PRO	1,6	1,7	1,9	2,0	2,0
direct uit VAVO	1,2	1,1	1,1	1,1	1,2
direct uit NBI MBO	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
indirecte instroom of onbekend	32,1	30,4	30,2	30,3	32,1
direct uit NBI VO/VAVO	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Totaal n	156013	155534	158793	161652	165888

*NBI MBO inschrijvingen pas beschikbaar vanaf 2013 **VAVO inschrijvingen pas beschikbaar vanaf 2013

In onderstaande tabellen is ook directe instroom vanuit praktijkonderwijs meegenomen in directe instroom vo-mbo.

Tabel 2.2.3.b toont het aandeel directe instroom in het mbo vanuit het vo. Dus 62,7 procent van de vrouwelijke studenten die in 2018-2019 instromen in het mbo komt direct uit het voortgezet onderwijs. Dit aandeel is iets lager dan het aandeel directe instromers onder mannelijke instromers. Mogelijk heeft dit er mee te maken dat vrouwen vaak op latere leeftijd nog een MBO opleiding gaan volgen.

Tabel 2.2.3.b directe instroom vo-mbo naar geslacht

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
vrouw	64,3	74896	66,0	74086	66,2	75269	65,2	77247	65,2	77247
man	64,0	81117	65,5	81447	65,9	83524	66,6	84405	66,6	84405
Totaal	64,1	156013	65,7	155533	66,1	158793	66,0	161652	66,0	161652

In eerdere jaren stroomde de tweede generatie studenten met een niet westerse migratieachtergrond vaker direct in vanuit het VO dan studenten met een andere achtergrond. Dat aandeel is de afgelopen jaren gestegen, maar in recente jaren is het verschil met studenten zonder migratieachtergrond veel kleiner geworden.

Tabel 2.2.3.c directe instroom vo-mbo naar herkomst

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
Geen migratieachtergrond	66,7	112742	67,9	113375	68,1	115619	68,0	115746	67,1	116465
westers	56,1	9998	59,6	9619	60,5	9752	61,4	9906	57,9	10023
niet-westers, 1e gen	34,7	10340	35,3	9573	35,6	9746	37,7	11501	33,7	14498
niet-westers 2e gen	68,4	22933	70,3	22967	70,9	23676	71,2	24499	70,1	24902
Totaal	64,1	156013	65,7	155534	66,1	158793	66,0	161652	64,0	165888

De directe instroom op niveau 1 is de afgelopen jaren sterk gestegen, dit hangt waarschijnlijk samen met de invoering van de entreeopleiding en de afbouw van bedrijfsgerelateerde trajecten op dit niveau. Opvallend is de relatief lage directe instroom vanuit het VO naar niveau 3, maar dit heeft er waarschijnlijk mee te maken dat niveau 3 toegankelijk is voor leerlingen met een vmbo-k, vmbo-g of vmbo-t diploma, maar die diploma's kwalificeren ook voor niveau 4. De instroom in niveau 3 zal grotendeels bestaan uit indirecte instroom van studenten vanuit niveau 2. De directe instroom vanuit het VO is het hoogst op niveau 4.

Tabel 2.2.3.d directe instroom vo-mbo, naar niveau

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	47,5	11433	48,9	10988	53,0	11207	55,3	12618	52,4	13973
niveau 2	64,4	40300	67,2	37953	65,4	36999	66,2	36285	64,0	35767
niveau 3	54,1	33540	54,9	35142	54,7	35654	53,2	35132	49,6	33828
niveau 4	71,4	70740	72,9	71451	73,7	74933	73,3	77617	72,0	82320
Totaal	64,1	156013	65,7	155534	66,1	158793	66,0	161652	64,0	165888

Studenten met een lager gemiddeld eindexamencijfer stromen relatief minder vaak direct door van het VO naar het MBO. Deze verschillen zijn de afgelopen jaren kleiner geworden.

Tabel 2.2.3.e directe instroom vo-mbo naar eindexamencijfer

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
tot 6,5	76,3	68410	75,9	66328	77,5	70028	77,1	69465	77,2	72257
6,5 tot 7,5	82,3	40956	83,8	44390	82,6	43484	82,4	43427	80,3	41247

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
7,5 en hoger	83,8	4599	86,7	5606	85,4	4927	86,2	5713	82,1	5148
Totaal	78,8	113965	79,4	116324	79,7	118439	79,5	118605	78,5	118652

*slechts van een deel van de studenten is een eindexamencijfer beschikbaar

Studenten met een havo of vwo diploma stromen minder vaak direct door vanuit het VO dan studenten met een andere vooropleiding. Dit wijst er op dat zij vaker via een omweg in het MBO terecht komen. Studenten vanuit vmbo-B, vm2 of LWT stromen minder vaak rechtstreeks in in het MBO dan studenten met een vmbo opleiding op een ander niveau.

Tabel 2.2.3.f directe instroom vo-mbo naar vooropleiding

	2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	%	n	%	n	%	n
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	0,3	4475	0,4	4113	5,6	4449
pro	63,4	4052	65,6	4045	64,8	4455
geen vmbo dip	48,3	11801	48,6	10933	50,8	11050
vmbo BL dip of vm2 of LWT	72,8	25340	74,0	25296	74,3	25169
vmbo KL dip	80,4	30496	81,2	31663	82,0	32798
vmbo GL dip	87,1	6788	89,2	6923	88,0	6951
vmbo TL dip	84,5	44411	85,3	45088	86,0	45769
havo/vwo z dip	75,7	4998	77,9	4629	77,4	4506
havo/vwo m dip	21,7	7114	23,8	6646	25,4	6218
27 en ouder of vbo	0,0	16538	0,0	16198	0,0	17428
Totaal	64,1	156013	65,7	155534	66,1	158793

	2017/2018		2018/2019	
	%	n	%	n
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	0,3	4661	0,3	4661
pro	67,9	4820	67,9	4820
geen vmbo dip	56,4	12032	56,4	12032
vmbo BL dip of vm2 of LWT	75,1	24991	75,1	24991
vmbo KL dip	82,4	33167	82,4	33167
vmbo GL dip	88,8	6881	88,8	6881
vmbo TL dip	86,5	45471	86,5	45471
havo/vwo z dip	79,9	4527	79,9	4527
havo/vwo m dip	23,4	5878	23,4	5878
27 en ouder of vbo	0,0	19224	0,0	19224
Totaal	66,0	161652	66,0	161652

3 Prestaties

3.1 Doorstroom en uitval

- Vrouwen stromen vaker door dan mannen. Verschil is de afgelopen jaren toegenomen.
- De opstroom vanuit niveau 2 is het hoogst in de sectoren zorg & welzijn en economie. Dit geldt ook voor de opstroom vanuit niveau 3.
- Mannen, studenten met een migratieachtergrond, studenten uit apc-gebieden en studenten die ooit lgf hebben ontvangen stromen vaker uit zonder diploma.

3.1.1 Opstroom

De percentages in onderstaande tabellen bevatten zowel gediplomeerde als ongediplomeerde opstroom. Het aandeel studenten dat opstroomt vanuit niveau 2 en 3 is de afgelopen jaren wat afgenomen. Mogelijk hangt dit samen met de ontwikkelingen rondom passende plaatsing.

Zowel het aandeel mannen als vrouwen dat opstroomt vanuit niveau 2 en 3 is de afgelopen jaren wat toegenomen en neemt in 2017/2018 weer af. Opvallend is dat het aandeel mannen en vrouwen doorstroomt 5 jaar geleden nog min of meer gelijk was. Het verschil in het aandeel mannen en vrouwen dat doorstroomt is de afgelopen jaren toegenomen; vrouwen stromen vaker door vanuit niveau 2 en 3 dan mannen.

Tabel 3.1.1.a Opstroom vanuit niveau 2 en 3, naar geslacht

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
vrouw	25,8	75933	27,1	70993	28,2	70090	28,0	67765	27,8	66090
man	25,5	90763	26,4	84574	26,1	83785	24,6	83959	23,7	83692
Totaal	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875	26,1	151724	25,5	149782

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

Studenten met een niet westerse achtergrond van de tweede generatie stromen vaker op vanuit niveau 2 en 3 dan studenten met een andere achtergrond.

Tabel 3.1.1.b Opstroom vanuit niveau 2 en 3 naar herkomst

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	%	n	%	n	%	n
Geen migratieachtergrond	25,3	120178	26,4	111534	26,4	110296
westers	25,0	9458	27,3	8649	28,5	8412
niet-westers, 1e gen	24,6	11915	25,9	10910	25,2	10400
niet-westers 2e gen	28,1	25145	28,3	24474	30,0	24767
Totaal	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875

	2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n
Geen migratieachtergrond	25,6	108910	25,6	108910
westers	25,3	8210	25,3	8210
niet-westers, 1e gen	26,1	9796	26,1	9796
niet-westers 2e gen	28,9	24808	28,9	24808

	2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n
Totaal	26,1	151724	26,1	151724

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

Studenten die als nieuwkomer in het MBO zijn ingestroomd, stromen iets minder vaak op naar een hoger niveau, dan studenten die niet als nieuwkomer zijn ingestroomd, maar het verschil is niet heel groot.

Tabel 3.1.1.c Opstroom vanuit niveau 2 en 3, uitgesplitst naar studenten die als nieuwkomer zijn ingestroomd

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	%	n	%	n	%	n
geen nieuwkomer	25,7	162051	26,7	151033	27,0	149437
nieuwkomer	24,7	4645	25,5	4534	26,7	4438
Totaal	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875

	2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n
geen nieuwkomer	26,1	147349	26,1	147349
nieuwkomer	25,8	4375	25,8	4375
Totaal	26,1	151724	26,1	151724

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

In de tabellen hieronder is de opstroom uitgesplitst naar opstroom vanuit niveau 2 naar een hoger niveau (Tabel 3.1.1.d) en opstroom vanuit niveau 3 (Tabel 3.1.1.e).

De opstroom vanuit niveau 2 naar een hoger niveau nam tot 2015-2016 toe, maar heeft sindsdien een daling ingezet. Bijna een derde van de niveau 2 studenten stroomt door naar een hoger niveau. De opstroom vanuit niveau 3 is meer stabiel en ligt al jaren rond 21-22 procent.

De opstroom vanuit niveau 2 is het hoogst in de sectoren zorg & welzijn en economie. De opstroom vanuit niveau 3 laat een vergelijkbaar beeld zien.

Tabel 3.1.1.d Opstroom vanuit niveau 2, naar sector

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	34,1	17163	39,1	15709	39,4	14457	34,5	14955	35,0	15787
techniek	27,9	24620	29,7	22005	30,1	20891	29,4	19932	27,3	19275
economie	31,8	26484	34,8	25254	35,9	24227	35,0	22102	34,2	20891
groen	25,3	3761	24,9	3485	29,5	3467	31,9	3361	30,9	3048
combinatie	20,2	178	16,3	258	17,2	221	39,1	46	43,4	279
Totaal	30,7	72206	33,5	66711	34,4	63263	32,9	60396	32,0	59280

*aantal studenten niveau 2 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

Tabel 3.1.1.e Opstroom vanuit niveau 3, naar sector

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	19,3	39266	18,5	36274	21,0	36160	21,4	34564	21,9	33439
techniek	16,2	17299	16,8	17962	15,9	19815	14,5	23074	14,2	25112
economie	29,8	32307	29,9	29280	28,8	29089	29,4	28085	28,2	26655
groen	11,0	5531	13,1	5316	13,7	5490	14,3	5605	14,4	5295
combinatie	20,7	87	12,5	24	5,2	58		0	0,0	1
Totaal	21,8	94490	21,6	88856	21,9	90612	21,7	91328	21,2	90502

*aantal studenten niveau 3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

Studenten met hoger opgeleide ouders stromen vaker door naar een hoger niveau.

Tabel 3.1.1.f Opstroom vanuit niveau 2 en 3, naar opleiding ouders (weegfactor aan)

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
max. mbo2	13,0	27168	13,1	24460	14,9	24220	11,8	23618	14,1	22005
mbo 3-4	14,4	29129	15,1	27963	15,1	27529	14,0	26443	13,9	25890
hbo ad/ba	17,1	8507	15,8	7495	20,1	7944	17,3	7154	17,9	7211
wo ba/ma & hbo ma	20,7	2646	15,9	2660	19,0	2302	20,3	2150	26,2	2307

Bron: eigen bewerking op niet openbare microdata cbs

3.1.2

Uitstroom zonder diploma

In Tabel 3.1.2.a wordt de groep studenten die uitstroomt met een diploma vergeleken met de groep die uitstroomt zonder diploma. Het beeld is niet veranderd ten opzichte van eerdere jaren: mannen, studenten met een migratieachtergrond en studenten uit apc-gebieden vaker uit zonder diploma. Ook studenten die ooit lgf hebben ontvangen en studenten die ooit onderwijs hebben gevolgd in het vso halen minder vaak een diploma.

De uitstroom zonder diploma is hoger in de sectoren economie en combinatie dan in andere sectoren. BBL-studenten en examendeelnemers stromen vaker uit met een diploma dan studenten in een BOL opleiding. Studenten in lagere niveaus stromen vaker uit zonder diploma.

Het gemiddeld eindexamencijfer lijkt weinig verschil te maken voor het al dan niet uitstromen met een diploma.

Tabel 3.1.2.a Kenmerken mbo uitstroompopulatie uitgesplitst naar geen/wel diploma 2017/18 (n=155.576)

		geen diploma	diploma
		%	%
geslacht	vrouw	15,6	84,4
	man	23,8	76,2
herk en gener	Geen migratieachtergrond	17,2	82,8
	westers	25,6	74,4
	niet-westers, 1e gen	29,7	70,3
	niet-westers 2e gen	27,3	72,7
apcg	geen	17,8	82,2
	wel	26,5	73,5

		geen diploma	diploma
		%	%
lwoo in tenminste 1 jaar in de periode 2003-2018	geen lwoo	19,8	80,2
	lwoo	20,0	80,0
lgf in tenminste 1 jaar in de periode 2008-2013	geen lgf	19,7	80,3
	lgf	24,6	75,4
in tenminste 1 jaar hoofdinschrijving vso in de periode 2008-2018	geen vso	19,2	80,8
	vso	43,1	56,9
Richting van de uitstroombestemming die de leerling volgt binnen het VSO	Onbekend	28,4	71,6
	dagbesteding	50,0	50,0
	arbeidsmarkt	60,2	39,8
	vervolgonderwijs	59,1	40,9
sector	zorg & welzijn	17,8	82,2
	techniek	19,6	80,4
	economie	22,5	77,5
	groen	15,6	84,4
	combinatie	31,8	68,2
t_mbo	BOL Voltijd	20,4	79,6
	BBL	19,4	80,6
	BOL Deeltijd	50,0	50,0
	Examendlnr	14,4	85,6
Niveau	niveau 1	0,0	0,0
	niveau 2	40,4	59,6
	niveau 3	17,0	83,0
	niveau 4	14,9	85,1
CE_cat	tot 6,5	18,8	81,2
	6,5 tot 7,5	16,2	83,8
	7,5 en hoger	15,1	84,9

De relatie tussen kenmerken van de uitstromers en het wel of niet behalen van een diploma zijn ook getoetst in een logistische regressie. Het beeld dat hieruit naar voren komt is vergelijkbaar met het beeld dat op basis van tabel Tabel 3.1.2.ontstaat. Alleen leerweg en gemiddeld eindexamencijfer blijken (wanneer gecontroleerd wordt voor andere factoren) geen significante relatie te hebben met het al dan niet behalen van een diploma.

Tabel 3.1.2.b logistische regressie kenmerken uitstrooppopulatie en geen/wel diploma (alleen op laatste jaar)

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	geslacht	-0,492	0,019	680,327	1	0,000	0,611
	westers	-0,442	0,033	179,769	1	0,000	0,643
	Niet westers	-0,351	0,022	243,340	1	0,000	0,704
	2011 armoedegebied	-0,322	0,020	248,148	1	0,000	0,725
	lwoo in tenminste 1 jaar in de periode 2003-2018	0,420	0,021	409,731	1	0,000	1,521
	lgf in tenminste 1 jaar in de periode 2008-2013	-0,149	0,043	12,100	1	0,001	0,861

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
techniek	0,073	0,026	8,123	1	0,004	1,076
economie	-0,104	0,022	22,992	1	0,000	0,901
groen	0,146	0,043	11,465	1	0,001	1,157
combinatie	1,400	0,182	58,923	1	0,000	4,054
BBL	23,654	50238,392	0,000	1	1,000	18746079677,474
BOLdt	23,338	50238,392	0,000	1	1,000	13666111998,249
ExamendInr	24,018	50238,392	0,000	1	1,000	26977900710,102
niv2	0,755	0,038	385,252	1	0,000	2,127
niv3	1,905	0,038	2542,971	1	0,000	6,722
niv4	2,351	0,035	4501,871	1	0,000	10,494
CE alle vakken	0,145	0,013	119,385	1	0,000	1,156
Constant	-24,268	50238,392	0,000	1	1,000	0,000

a. Variable(s) entered on step 1: geslacht, westers, niet-westers, 2011 armoedegebied, lwoo in tenminste 1 jaar in de periode 2003-2018, lgf in tenminste 1 jaar in de periode 2008-2013, techniek, economie, groen, combinatie, BBL, BOLdt, ExamendInr, niv2, niv3, niv4, CE alle vakken.

In tabel Tabel 3.1.2.e is te zien dat 3,9 procent van de studenten die zonder diploma uitstromen uit het bekostigd MBO het jaar daarna instroomt in het NBI. Het niet-bekostigd onderwijs lijkt dus niet direct een alternatief om toch een MBO diploma te halen.

Tabel 3.1.2.c Directe doorstroom vanuit bekostigd MBO (uitstromers 2017-2018) naar NBI (populatie 2017-2019)

	niet in nbi		in nbi	
	%	n	%	n
geen diploma	96,1	24776	3,9	993
wel diploma	99,0	130200	1,0	1274
Totaal	98,6	154976	1,4	2267

3.2 Studiekeuze en switchgedrag

- Aandeel studenten dat switcht in 2017-2018 toegenomen tot 9,5 procent.
- In ruim de helft van de switches naar een andere opleiding (subgroep) is ook sprake van een verandering van sector.

3.2.1 Keuzedelen

Sinds de invoering van de herziene kwalificatiestructuur (1 augustus 2016) bestaat een MBO opleiding uit een basisdeel, profieldeel en keuzedelen. De keuzedelen zijn een verrijking van de kwalificatie en vormen een verplicht onderdeel van de opleiding, maar het resultaat telt nog niet mee voor het diploma. Voor studenten die starten in schooljaar 2018-2019 telt het resultaat van het keuzedeel wel mee voor het behalen van het diploma.

3.2.2 Switch-gedrag

Elk jaar zijn er studenten die overstappen naar een andere opleiding. Dit aandeel is in de afgelopen jaren iets toegenomen tot 9,5 procent. Mannen switchen vaker dan vrouwen.

Tabel 3.2.2.a Switch, uitgesplitst naar geslacht

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
vrouw	8,3	159877	8,0	156741	7,9	159157	8,4	159422	8,8	162586
man	9,6	175625	9,5	171673	9,7	173900	9,8	175185	10,1	178097
Totaal	9,0	335502	8,8	328414	8,9	333057	9,1	334607	9,5	340683

*aandeel studenten jaar t dat in jaar t+1 op een andere subgroep zit tov studenten die op t+1 nog in dezelfde subgroep zitten (allen zonder behaald diploma in jaar t)

Studenten zonder migratieachtergrond switchen minder vaak dan studenten met een migratieachtergrond. Met name studenten van de tweede generatie met een niet westerse achtergrond switchen relatief vaak.

Tabel 3.2.2.b Switch, uitgesplitst naar herkomst

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	%	n	%	n	%	n
Geen migratieachtergrond	8,2	248322	8,0	242813	8,1	246338
westers	9,3	19604	9,5	18942	9,9	18887
niet-westers, 1e gen	9,1	20299	10,0	18648	10,0	18032
niet-westers 2e gen	12,8	47277	12,2	48011	12,1	49800
Totaal	9,0	335502	8,8	328414	8,9	333057

	2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n
Geen migratieachtergrond	8,2	246786	8,2	246786
westers	10,1	18856	10,1	18856
niet-westers, 1e gen	10,7	17572	10,7	17572
niet-westers 2e gen	12,6	51393	12,6	51393
Totaal	9,1	334607	9,1	334607

*aandeel studenten jaar t dat in jaar t+1 op een andere subgroep zit tov studenten die op t+1 nog in dezelfde subgroep zitten (allen zonder behaald diploma in jaar t)

In de sector economie wordt vaak geswitcht, bij groene opleidingen juist minder vaak.

Tabel 3.2.2.c Switch, uitgesplitst naar sector

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	8,4	109729	8,2	105434	8,0	104768
techniek	7,6	92045	7,7	92886	8,2	96208
economie	11,0	107909	10,8	107052	10,6	108612
groen	5,3	18150	5,0	17591	4,7	17928
combinatie	13,7	7669	11,4	5451	14,5	5541
Totaal	9,0	335502	8,8	328414	8,9	333057

	2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n
zorg & welzijn	8,2	106899	8,2	106899
techniek	7,4	94630	7,4	94630
economie	11,3	108712	11,3	108712

	2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n
groen	5,1	16939	5,1	16939
combinatie	21,0	7427	21,0	7427
Totaal	9,1	334607	9,1	334607

*aandeel studenten jaar t dat in jaar t+1 op een andere subgroep zit tov studenten die op t+1 nog in dezelfde subgroep zitten (allen zonder behaald diploma in jaar t)

Onderstaande tabel geeft de switch tussen sectoren weer. In ruim de helft van de gevallen waarin studenten switchen naar een andere opleiding (subgroep) is ook sprake van een verandering van sector.

Tabel 3.2.2.d Switch tussen sectoren, totaal

2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
4,8	342187	5,0	335502	4,9	328414	5,3	333057	5,1	334607	5,1	340683

*aandeel studenten jaar t dat in jaar t+1 op een andere sector zit tov studenten die op t+1 nog in dezelfde sector zitten (allen zonder behaald diploma in jaar t)

MBO studenten met ouders met een lager opleidingsniveau switchen iets vaker van opleiding.

Tabel 3.2.2.e Switch, uitgesplitst naar opleiding ouders (weegfactor aan)

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
max. mbo2	13,5	47749	13,9	46250	15,1	44945	14,7	44788	17,0	43895
mbo 3-4	13,9	63507	13,4	62437	13,0	62467	13,4	61334	14,8	60566
hbo ad/ba	13,9	23545	12,0	22580	14,2	23305	12,6	22575	13,7	23276
wo ba/ma & hbo ma	13,3	8478	12,6	8875	14,3	7878	12,2	8164	12,3	8159
Totaal	13,7	143278	13,3	140142	14,0	138595	13,6	136860	15,2	135896

3.3

Diplomerig

- In 2017-2018 hebben ruim 150 duizend studenten een MBO diploma gehaald.
- Het diplomarendement is in 2017-2018 licht gedaald naar 80,1 procent.
- Vrouwen verlaten het MBO vaker met een diploma dan mannen, het verschil neemt toe.
- Het diplomarendement van studenten met een niet-westerse achtergrond (met name de tweede generatie) is de afgelopen jaren sterker gestegen dan het rendement van studenten zonder migratieachtergrond.
- Ruim een derde van de mbo-verlaters stroomt uit met een diploma onder het niveau dat past bij de vooropleiding.
- Bijna 30 procent van de uitstromers haalt meer dan 1 diploma op het mbo.
- Ruim een derde van de opleidingen heeft de examinering en diplomering niet op orde, problemen zitten vooral in de kwaliteitsborging van examinering en diplomering.

3.3.1

Behaalde diploma's MBO

In 2017-2018 hebben ruim 150.000 studenten een MBO diploma behaald. Bijna 45% van de diploma's is behaald op niveau 4. Het aandeel diploma's op niveau 1 is ten opzichte van vorig jaar wat toegenomen.

Tabel 3.3.1.a diploma's per jaar, uitgesplitst naar niveau diploma

	2012/2013		2013/2014		2014/2015	
	%	n	%	n	%	n
niveau 1	9,4	17204	9,4	16697	6,9	11669
niveau 2	30,5	55601	28,4	50641	27,0	45368
niveau 3	25,6	46700	26,3	46888	27,4	46069
niveau 4	34,4	62795	35,9	63885	38,6	64847
Totaal	100,0	182300	100,0	178111	100,0	167953

	2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	%	n	%
niveau 1	6,8	10481	6,5	6,8	10481	6,5
niveau 2	25,5	39535	22,6	25,5	39535	22,6
niveau 3	27,4	42445	26,4	27,4	42445	26,4
niveau 4	40,3	62406	44,5	40,3	62406	44,5
Totaal	100,0	154867	100,0	100,0	154867	100,0

*ontdubbeld, dus 1 diploma per student per jaar

De meeste diploma's worden in 2017/2018 gehaald in de sector economie, maar dit aandeel is ten opzichte van vorig jaar wel wat gedaald. Daarnaast wordt bijna een derde van de diploma's behaald in de sector zorg en welzijn. Het aandeel behaalde techniekdiploma's is al jaren min of meer stabiel.

Tabel 3.3.1.b diploma's per jaar, uitgesplitst naar sector diploma

	2012/2013		2013/2014		2014/2015	
	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	31,4	57267	31,0	55126	31,0	52143
techniek	24,8	45177	24,4	43513	26,1	43763
economie	32,8	59816	33,7	60029	34,0	57040
groen	6,1	11052	5,8	10390	5,5	9239
combinatie	4,9	8988	5,1	9053	3,4	5768
Totaal	100,0	182300	100,0	178111	100,0	167953

	2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	%	n	%
zorg & welzijn	30,1	46560	29,2	30,1	46560	29,2
techniek	26,8	41532	25,4	26,8	41532	25,4
economie	34,7	53769	33,9	34,7	53769	33,9
groen	5,5	8471	5,8	5,5	8471	5,8
combinatie	2,9	4535	5,6	2,9	4535	5,6
Totaal	100,0	154867	100,0	100,0	154867	100,0

*ontdubbeld, dus 1 diploma per student per jaar

In deze subparagraaf zijn alle diploma's die in een jaar zijn behaald meegenomen, dus ook de diploma's van studenten die na het behalen van een diploma doorstromen naar een andere opleiding in het MBO.

In de volgende subparagrafen wordt gerapporteerd over het al dan niet bezitten van een diploma op het moment van uitstroom uit het bekostigd MBO. Dit diploma kan al in een eerder jaar zijn behaald.

3.3.2

Gediplomeerde uitstroom

In het mbo wordt gesproken van een startkwalificatie indien minimaal een diploma op niveau 2 wordt behaald. Het aandeel studenten dat het mbo verlaat zonder startkwalificatie (= geen diploma of een diploma op niveau 1) is de afgelopen jaren gedaald, maar in schooljaar 2017/2018 stijgt het licht naar 21,6 procent. Het aandeel studenten dat het MBO verlaat met een diploma op niveau 4 is de na jaren van stijging in 2017/2018 iets gedaald. Het hoge aandeel niveau 4 diploma's heeft deels te maken met de afname van deelnemers op niveau 1 en 2, waardoor het aandeel gediplomeerden op niveau 4 groter is. Maar ook met een hoger niveau van de vooropleiding; er stromen relatief meer leerlingen uit het VO met een VMBO-gt diploma en passende plaatsing.

Tabel 3.3.2.a Verdeling mbo-gediplomeerden naar diplomaniveau

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
ongediplomeerd	18,1	16,5	16,8	16,4	17,7
mbo niveau 1	6,6	4,6	4,4	3,9	3,9
mbo niveau 2	19,4	17,9	16,5	15,3	14,9
mbo niveau 3	19,4	20,8	20,7	19,6	19,5
mbo niveau 4	36,5	40,0	41,7	44,8	44,0
Totaal n	176452	163101	150891	157243	155576

In 2017/2018 is het diplomarendement licht gedaald; 80,1 procent van de studenten verlaat het MBO met een diploma. De afname doet zich voor op alle niveaus.

Tabel 3.3.2.b Gediplomeerde uitstroom naar inschrijfniveau

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1		12227		6953		6049		5465		5331
niveau 2	64,5	40687	64,9	33075	62,4	27745	62,3	26568	59,6	26043
niveau 3	83,6	44893	85,6	43204	84,9	39932	84,4	39572	83,0	39078
niveau 4	85,9	78645	86,0	79869	85,8	77165	86,4	85638	85,1	85124
Totaal	80,0	176452	81,4	163101	81,1	150891	81,7	157243	80,1	155576

Het rendement van de Bol is lager dan dat van studenten die uitstromen uit andere leerwegen.

Tabel 3.3.2.c Gediplomeerde uitstroom naar leerweg

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	%	n	%	n	%	n
BOL Voltijd	78,9	100568	80,0	105787	80,5	103232
BBL	81,5	62686	84,4	48450	82,7	41640
BOL Deeltijd	81,5	2003	82,3	757	77,6	189
ExamendInr	81,6	11195	81,7	8107	81,3	5830
Totaal	80,0	176452	81,4	163101	81,1	150891

	2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n
BOL Voltijd	81,0	108289	81,0	108289
BBL	83,0	42689	83,0	42689
BOL Deeltijd	86,4	22	86,4	22
Examendlr	85,2	6243	85,2	6243
Totaal	81,7	157243	81,7	157243

In alle sectoren is het diplomarendement ten opzichte van vorig jaar afgenomen.

Tabel 3.3.2.d Gediplomeerde uitstroom naar sector

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	%	n	%	n	%	n
zorg & welzijn	82,2	55443	83,9	52174	83,4	46622
techniek	79,0	44645	81,0	42091	80,7	39828
economie	78,6	59219	79,1	55964	79,3	53358
groen	81,1	10964	84,7	9137	83,7	7949
combinatie	39,5	6181	50,0	3735	47,9	3134
Totaal	80,0	176452	81,4	163101	81,1	150891

	2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n
zorg & welzijn	82,9	47954	82,9	47954
techniek	81,7	40417	81,7	40417
economie	79,8	55572	79,8	55572
groen	86,7	8695	86,7	8695
combinatie	76,7	4605	76,7	4605
Totaal	81,7	157243	81,7	157243

Zowel bij de mannen als vrouwen neemt het diplomarendement af. Vrouwen verlaten het MBO vaker met een diploma dan mannen. Dit verschil was heel stabiel, maar neemt in 2017-2018 licht toe.

Tabel 3.3.2.e Gediplomeerde uitstroom naar geslacht

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
vrouw	83,3	83240	84,8	78015	84,7	71636	85,1	74988	84,4	74082
man	76,9	93212	78,2	85086	77,8	79255	78,4	82255	76,2	81494
Factor (man tov vrouw)	0,92		0,92		0,92		0,92		0,90	
Totaal	80,0	176452	81,4	163101	81,1	150891	81,7	157243	80,1	155576

Studenten zonder migratieachtergrond verlaten het MBO vaker met een diploma dan studenten met een migratieachtergrond. Over vijf jaar bezien zijn studenten met een niet-westerse migratieachtergrond van de tweede generatie iets ingelopen op studenten zonder migratieachtergrond: het verschil in rendement met studenten zonder migratieachtergrond is de afgelopen jaren kleiner geworden.

Tabel 3.3.2.f Gediplomeerde uitstroom naar herkomst en generatie

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	%	n	%	n	%	n
Geen migratieachtergrond	82,6	127739	84,2	118207	83,7	109776
westers	75,6	11793	76,2	10683	76,4	9700
niet-westers, 1e gen	71,1	14590	73,4	12008	71,8	10225
niet-westers 2e gen	71,7	22330	72,7	22203	73,1	21190
Totaal	80,0	176452	81,4	163101	81,1	150891

	2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n
Geen migratieachtergrond	84,2	115331	84,2	115331
westers	76,4	9719	76,4	9719
niet-westers, 1e gen	73,4	10211	73,4	10211
niet-westers 2e gen	73,6	21982	73,6	21982
Totaal	81,7	157243	81,7	157243

Binnen de sector economie is gekeken naar de verschillen in diplomarendement tussen mannen en vrouwen in combinatie met migratieachtergrond. Vrouwen in de sector economie stromen vaker uit met een diploma dan mannen. Bij de mannen zijn de rendementsverschillen tussen studenten zonder migratieachtergrond en studenten met een niet-westerse migratieachtergrond groter dan bij vrouwen die uitstromen uit een opleiding in de sector economie.

Het diplomarendement is het laagst bij studenten in de leeftijdscategorie jonger dan 20. Mogelijk keren zij (na een tussenjaar) op een later moment weer terug in het mbo om alsnog een diploma te halen.

Tabel 3.3.2.g Gediplomeerde uitstroom naar leeftijd op 1 okt

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
<20	73,9	68600	75,0	69315	75,2	67597	75,7	71986	73,9	72529
20 tot 23	87,3	50504	88,2	50156	88,1	46784	88,5	47452	87,8	45807
23 tot 30	81,7	26639	83,5	24689	83,6	22236	84,9	23175	83,8	22864
30 of ouder	79,4	30709	83,5	18941	81,4	14274	83,2	14630	80,3	14376
Totaal	80,0	176452	81,4	163101	81,1	150891	81,7	157243	80,1	155576

Het diplomarendement van uitstromers met een vooropleiding op het havo/vwo (al dan niet met diploma) is lager dan dat van studenten die een vmbo-K/G/T opleiding hebben behaald.

Tabel 3.3.2.h gediplomeerde uitstroom naar hoogste vooropleiding voor instroom mbo

	2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	67,2	3769	65,1	3653	62,0	3623
pro	71,1	3739	71,2	3624	70,3	3845
geen vmbo dip	65,7	11772	66,7	11287	64,7	10962
vmbo BL dip of vm2 of LWT	80,6	23846	80,0	23834	79,6	24257
vmbo KL dip	82,5	28589	83,3	30275	81,3	30695

	2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n
vmbo GL dip	88,5	6538	89,1	7176	87,8	6904
vmbo TL dip	84,4	41304	84,5	45505	83,5	44806
havo/vwo z dip	80,1	5238	80,2	5203	76,9	4772
havo/vwo m dip	81,3	7041	81,7	7062	79,8	6248
27 en ouder of vbo	81,0	19055	82,8	19624	80,2	19464
Totaal	81,1	150891	81,7	157243	80,1	155576

Het diplomarendement ligt hoger bij studenten met een hoger gemiddeld eindexamencijfer.

Tabel 3.3.2.i Gediplomeerde uitstroom naar eindexamencijfer

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
tot 6,5	82,2	69515	83,2	71770	83,0	68311	83,2	71374	81,2	68820
6,5 tot 7,5	83,3	34101	83,3	35682	83,9	36324	84,1	40533	83,8	42649
7,5 en hoger	84,7	3691	84,8	3574	82,9	3853	85,5	4223	84,9	4885
Totaal	82,6	107307	83,3	111026	83,3	108488	83,6	116130	82,3	116354

3.3.3

Passend diploma

Het behalen van een passend diploma hangt sterk samen met het al dan niet passend geplaatst worden. Zie paragraaf 2.2.2.

De stijging van het aandeel studenten dat uitstroomt met een passend diploma stagneert in 2017-2018; ruim een derde van de mbo verlaters stroomt uit met een diploma dat lager is dan op basis van de vooropleiding mag worden verwacht. Daarentegen haalt bijna 16 procent een diploma op een hoger niveau dan verwacht.

Tabel 3.3.3.a Passend diploma

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
onder	37,4	34,7	34,7	33,2	34,1
op	46,2	49,1	50,4	51,2	50,2
boven	16,4	16,3	14,9	15,6	15,7
Totaal n	176452	163101	150891	157243	155576

Vrouwen halen vaker een diploma op of boven het niveau dat past bij hun vooropleiding dan mannen. Dit verschil neemt iets toe ten opzichte van voorgaande jaren. De verschillen ontstaan mogelijk al bij de instroom waar vrouwen ook vaker passend geplaatst worden.

Tabel 3.3.3.b Passend diploma naar inschrijfniveau

	2013/2014				2014/2015			
	niveau 1	niveau 2	niveau 3	niveau 4	niveau 1	niveau 2	niveau 3	niveau 4
onder	92,6	51,4	41,0	19,4	88,5	53,8	39,9	19,2
op	7,0	47,2	37,9	56,7	11,4	44,8	40,1	59,0
boven	0,4	1,4	21,1	23,9	0,2	1,4	20,0	21,8
Totaal n	12227	40687	44893	78645	6953	33075	43204	79869

	2015/2016				2016/2017			
	niveau 1	niveau 2	niveau 3	niveau 4	niveau 1	niveau 2	niveau 3	niveau 4
onder	88,3	56,5	41,0	19,4	89,6	55,6	42,0	18,6
op	11,6	42,2	41,7	60,9	10,4	43,2	40,3	61,3
boven	0,1	1,2	17,4	19,7	0,0	1,3	17,7	20,1
Totaal n	6049	27745	39932	77165	5465	26568	39572	85638

	2017/2018			
	niveau 1	niveau 2	niveau 3	niveau 4
onder	89,1	56,4	42,7	19,9
op	10,9	42,0	40,6	59,5
boven	0,0	1,6	16,7	20,5
Totaal n	5331	26043	39078	85124

Tabel 3.3.3.c Passend diploma naar geslacht

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man
onder	31,3	42,8	28,3	40,5	28,0	40,7	26,9	38,9	27,2	40,5
op	49,6	43,3	52,7	45,8	54,4	46,8	54,6	48,1	54,0	46,7
boven	19,1	14,0	19,0	13,7	17,6	12,5	18,5	13,0	18,8	12,8
Totaal n	83240	93212	78015	85086	71636	79255	74988	82255	74082	81494

Studenten zonder migratieachtergrond stromen vaker uit met een passend diploma dan studenten met een migratieachtergrond. Het aandeel dat uitstroomt met een diploma dat hoger ligt dan het niveau van de vooropleiding is in beide groepen min of meer gelijk.

Tabel 3.3.3.d Passend diploma naar herkomst

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Geen migratieachtergrond	Westers of niet-westers	Geen migratieachtergrond	Westers of niet-westers	Geen migratieachtergrond	Westers of niet-westers
onder	34,1	45,8	31,4	43,2	31,2	44,0
op	49,3	38,3	51,9	41,6	53,8	41,2
boven	16,6	15,9	16,7	15,2	15,0	14,8
Totaal n	127739	48713	118207	44894	109776	41115

	2016/2017		2017/2018	
	Geen migratieachtergrond	Westers of niet-westers	Geen migratieachtergrond	Westers of niet-westers
onder	29,6	43,1	29,6	43,1
op	54,7	41,4	54,7	41,4
boven	15,7	15,5	15,7	15,5
Totaal n	115331	41912	115331	41912

Studenten met een hoger gemiddeld eindexamencijfer verlaten het MBO vaker met een hoger diploma dan wordt verwacht op basis van hun vooropleiding dan studenten met een lager eindexamencijfer. Dit weerspiegelt ook het beeld bij passende plaatsing.

Tabel 3.3.3.e Passend diploma naar eindexamencijfer (n 2017/18=116.354)

	2013/2014			2014/2015			2015/2016		
	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger
onder	36,2	32,6	29,4	34,8	32,2	28,3	34,4	30,6	30,2
op	55,6	55,5	53,5	57,5	56,6	56,4	58,3	58,9	55,2
boven	8,2	11,9	17,1	7,8	11,2	15,4	7,4	10,5	14,6
Totaal n	69515	34101	3691	71770	35682	3574	68311	36324	3853

	2016/2017			2017/2018		
	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger	tot 6,5	6,5 tot 7,5	7,5 en hoger
onder	33,1	29,4	26,3	34,4	29,1	25,9
op	58,4	59,0	57,1	56,2	58,7	58,7
boven	8,5	11,6	16,6	9,4	12,2	15,5
Totaal n	71374	40533	4223	68820	42649	4885

Studenten waarvan de ouders hoger opgeleid zijn, halen vaker een diploma op het verwachte niveau en minder vaak onder het verwachte niveau. Bij het behalen van een diploma boven niveau lijkt het opleidingsniveau van de ouders niet veel uit te maken.

Tabel 3.3.3.f Passend diploma naar opleiding ouders (weegfactor aan)

	2013/2014				2014/2015			
	max. mbo2	mbo 3-4	hbo ad/ba	wo ba/ma & hbo ma	max. mbo2	mbo 3-4	hbo ad/ba	wo ba/ma & hbo ma
onder	42,5	35,2	30,8	34,8	41,5	34,5	30,2	30,6
op	48,5	55,0	58,5	56,6	49,0	56,3	60,4	60,4
boven	8,9	9,8	10,7	8,6	9,5	9,2	9,5	9,0
Totaal n	61190	68174	24687	8621	57393	68918	25281	8883

	2015/2016				2016/2017				2017/2018			
	max. mbo2	mbo 3-4	max. mbo2	mbo 3-4	hbo ad/ba	wo ba/ma & hbo ma	hbo ad/ba	wo ba/ma & hbo ma	max. mbo2	mbo 3-4	hbo ad/ba	wo ba/ma & hbo ma
onder	41,2	31,6	40,9	31,1	28,0	29,4	28,1	31,7	40,4	33,2	28,6	27,4
op	49,5	58,5	48,5	57,3	62,1	60,2	62,4	59,1	48,1	55,9	60,4	60,6
boven	9,3	9,9	10,6	11,6	9,9	10,4	9,6	9,2	11,4	10,9	11,0	12,1
Totaal n	53065	67205	55276	67010	25199	9254	24774	9003	53689	65370	24522	9229

Bron: eigen bewerking op niet openbare microdata cbs

3.3.4

Meerdere diploma's

In het mbo komt het relatief vaak voor dat studenten meer dan 1 diploma behalen (onderbroken schoolloopbanen tellen ook mee). Zowel het stapelen van diploma's (diploma's van oplopende niveaus) als het verbreden (meerdere diploma's van

gelijk niveau) komt voor. In de onderstaande tabellen is van de mbo-verlaters weergegeven hoeveel diploma's zij op het moment van uitstroom hebben behaald. Er is geen onderscheid gemaakt naar stapelen of verbreden. NB: hieronder staan tabellen waarbij wel gekeken is of studenten langer dan 6 jaar geleden een diploma hebben gehaald.

Bijna 70 procent van de studenten die het mbo verlaten, haalt tijdens de schoolloopbaan op het mbo één diploma. Bijna 30 procent van de studenten haalt meerdere diploma's op het mbo, waarvan 7,4 procent zelfs meer dan 2 diploma's.

Tabel 3.3.4.a Aantal behaalde diploma's in het mbo van de stelselverlaters (exclusief ongediplomeerden)

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
1	69,9	101042	67,9	92430	68,5	86044	69,5	91412	69,4	88880
2	24,1	34882	25,3	34448	24,7	31045	23,3	30672	23,2	29689
3	5,3	7647	6,0	8104	5,9	7396	6,2	8159	6,4	8176
4	0,6	876	0,7	1014	0,8	972	0,8	1116	0,9	1177
5	0,1	93	0,1	105	0,1	84	0,1	106	0,1	113
6	0,0	10	0,0	10	0,0	10	0,0	7	0,0	22
7	0,0	0	0,0	1	0,0	1	0,0	2	0,0	1
Totaal	100,0	144550	100,0	136112	100,0	125552	100,0	131474	100,0	128058

Studenten met een niet-westerse migratieachtergrond van de eerste generatie behalen vaker meer dan één diploma. Mogelijk komt dit doordat zij vanwege taalproblemen op een lager niveau instromen en vervolgens door te stapelen toch een hoger diploma halen.

Tabel 3.3.4.b Aantal behaalde diploma's in het mbo van de gediplomeerde stelselverlaters 2017/2018, uitgesplitst naar herkomst

	1 diploma		2 diploma's		3 of meer diploma's		Totaal	
	%	n	%	n	%	n	%	n
Geen migratieachtergrond	70,2	67061	22,9	21845	6,9	6588	100,0	95494
westers	70,4	5306	22,5	1696	7,1	535	100,0	7537
niet-westers, 1e gen	60,6	4720	28,0	2180	11,5	894	100,0	7794
niet-westers 2e gen	68,4	11793	23,0	3968	8,5	1472	100,0	17233
Totaal	69,4	88880	23,2	29689	7,4	9489	100,0	128058

Studenten met een vooropleiding van vmbo-B/K, behalen vaker meerdere diploma's dan studenten met een hogere vooropleiding. Van de studenten die vanuit het praktijkonderwijs of vmbo-b instromen, haalt zelfs meer dan de helft meer dan 1 MBO-diploma. Bij vmbo-k is dat een derde. Dit hangt ook samen met het niveau waarop studenten instromen: als je instroomt op een hoger niveau is er geen noodzaak om door stapelen een hoger niveau te bereiken.

Tabel 3.3.4.c Aantal diploma naar vooropleiding, 2017-2018

	1 diploma		2 diploma's		3 of meer diploma's		Totaal	
	%	n	%	n	%	n	%	n
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	67,7	1728	24,4	622	8,0	204	100,0	2554
pro	43,3	1408	35,9	1168	20,8	678	100,0	3254

	1 diploma		2 diploma's		3 of meer diploma's		Totaal	
	%	n	%	n	%	n	%	n
geen vmbo dip	51,1	4301	33,5	2816	15,5	1301	100,0	8418
vmbo BL dip of vm2 of LWT	49,3	9664	37,2	7282	13,5	2654	100,0	19600
vmbo KL dip	67,4	16911	27,3	6855	5,2	1310	100,0	25076
vmbo GL/TL dip	85,6	37329	12,3	5369	2,0	886	100,0	43584
havo/vwo z dip	87,4	3227	10,6	390	2,0	74	100,0	3691
havo/vwo m dip	91,5	4572	7,1	353	1,4	72	100,0	4997
27 en ouder of vbo	57,7	9740	28,6	4834	13,7	2310	100,0	16884
Totaal	69,4	88880	23,2	29689	7,4	9489	100,0	128058

Van de uitstromers met meerdere diploma's is per opvolgend diploma bekeken of er sprake is van stapeling (niveau hoger), verbreding (zelfde niveau) of lager niveau. Als een student meer dan 2 diploma's heeft gehaald, kan een combinatie van deze 3 varianten voorkomen. In tabel Tabel 3.3.4.d is te zien dat ruim 80 procent van de uitgestroomde studenten met meer dan 1 diploma in schooljaar 2017-2018 een 'traditionele stapelaar' is met opeenvolgende diploma's op een hoger niveau. Ruim 14 procent van de uitgestroomde studenten met meer dan 1 diploma heeft diploma's in verschillende sectoren gehaald, maar dat zegt niet zoveel over (de mate van) verbreding, want ook binnen een sector kan een student hele verschillende studies volgen (zo vallen kok en boekhouder bijvoorbeeld beide in de sector economie). Dit beeld is vergelijkbaar met het beeld van de varianten van stapelen in eerdere jaren.

Tabel 3.3.4.d Varianten van stapelen door de stelselverlaters met meer dan 1 diploma (alleen laatste jaar)

	%	n
lager niveau	2,4	947
verbreding	8,0	3121
verbreding en lager niveau	0,1	35
stapelen	80,8	31659
stapelen en lager niveau	2,5	969
stapelen en verbreden	6,0	2370
stapelen, verbreden en lager niveau	0,2	77
Totaal	100,0	39178

Ruim twee derde van de studenten met meerdere diploma's haalt deze binnen de dezelfde sector.

Tabel 3.3.4.e aantal verschillende sectoren bij stelselverlaters met meer dan 1 diploma (alleen laatste jaar)

		%	n
aantal verschillende sectoren waarin een diploma is behaald	0	70,0	27415
	1	29,1	11393
	2	0,9	368
	3	0,0	2

3.3.5

Studieduur bij uitstroom

MBO opleidingen hebben een verschillende duur: een niveau 1 opleiding duurt 1 jaar, niveau 2 duurt 1 tot 2 jaar, niveau 3 duurt 2 tot 3 jaar en niveau 4 duurt 3 jaar, met uitzondering van een aantal opleidingen waarbij het vanwege de aard van de opleiding noodzakelijk is dat deze 4 jaar duurt 7.

Hoe hoger het niveau, hoe langer een student er over doet om een diploma te behalen, wat logisch is gezien de opleidingsduur. Het beeld is al jaren stabiel.

Tabel 3.3.5.a Studieduur diploma MBO - bij 1 MBO diploma, naar niveau diploma

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	gem	n	gem	n	gem	n	gem	n	gem	n
mbo niveau 1	2,0	11116	2,1	7346	2,2	6584	2,2	6105	2,2	6012
mbo niveau 2	2,8	27900	3,1	22855	3,1	19217	3,1	18636	3,1	18093
mbo niveau 3	3,4	17943	3,5	17389	3,5	15749	3,5	15777	3,6	15233
mbo niveau 4	3,7	44083	3,7	44840	3,6	44494	3,6	50894	3,6	49542
Totaal	3,2	101042	3,4	92430	3,4	86044	3,4	91412	3,4	88880

3.3.6

Inspectieoordelen examinering en diplomering

Bij ongeveer twee derde van de opleidingen is de examinering en diplomering op orde.

Tabel 3.3.6.a scores op kwaliteitsgebied examinering en diplomering

		1617		1718 +1819	
		%	ongewogen n	%	ongewogen n
Oordeel examinering en diplomering	onvoldoende	33,0	34	31,1	35
	voldoende	64,1	54	64,8	60
	goed	2,9	2	4,1	3

*17/18 en 18/19 vormen samen 1 steekproef

Het beeld van de afgelopen jaren komt min of meer overeen met het beeld van de examinering en diplomering in 2016-2017. Verschillen zijn niet significant.

Tabel 3.3.6.b Aandeel voldoende examinering en diplomering

	1617		1718 +1819	
	%	ongewogen n	%	ongewogen n
Oordeel examinering en diplomering	67 _a	90	69 _a	98
kwaliteitsborging examinering en diplomering	69 _a	89	71 _a	98
exameninstrumentarium	97 _a	90	94 _a	98
afname en beoordeling	85 _a	89	81 _a	98

*17/18 en 18/19 vormen samen 1 steekproef^{1,2}

7 <https://www.s-bb.nl/onderwijs/kwalificeren-en-examineren/themas-rond-kwalificeren-en-examineren/studieduur-mbo>

	1617		1718 +1819	
	%	ongewogen n	%	ongewogen n

1. Tests are adjusted for all pairwise comparisons within a row of each innermost subtable using the Bonferroni correction.

2. Cell counts in some subtables are not integers. They were rounded to the nearest integers before performing pairwise comparisons.

Bij een derde van de opleidingen is de examinering en diplomering onvoldoende. Dit komt vooral doordat de kwaliteitsborging van de examinering en diplomering onvoldoende is, maar ook de afname en beoordeling is bij een vijfde van de opleidingen niet voldoende. Bij een aantal opleidingen zijn de kwaliteitsborging en afname en beoordeling als goed beoordeeld.

Het exameninstrumentarium is bij bijna alle opleidingen voldoende.

Tabel 3.3.6.c oordelen op de standaarden examinering en diplomering

		1617		1718 +1819	
		%	ongewogen n	%	ongewogen n
kwaliteitsborging examinering en diplomering	onvoldoende	30,7	32	28,8	32
	voldoende	64,9	54	65,5	62
	goed	4,4	3	5,6	4
exameninstrumentarium	onvoldoende	2,6	7	6,3	6
	voldoende	97,4	83	93,7	92
	goed	0,0	0	0,0	0
afname en beoordeling	onvoldoende	14,8	16	19,0	20
	voldoende	85,2	73	76,8	75
	goed	0,0	0	4,2	3

*17/18 en 18/19 vormen samen 1 steekproef

3.3.7 Inkoop examens

Ruim twee derde van de onderzochte MBO opleidingen koopt de examens in. Ruim een vijfde van de opleidingen maakt alleen gebruik van een eigen exameninstrumentarium.

Tabel 3.3.7.a Inkoop examens naar jaar

	1617		1718 +1819	
	%	n	%	n
volledig	66	57	70	69
deels	9	8	7	7
n.v.t	25	22	22	22

*17/18 en 18/19 vormen samen 1 steekproef

Bij volledige inkoop van het exameninstrumenten is het instrumentarium vaker voldoende, maar het totaaloordeel over examinering en diplomering is minder vaak voldoende dan bij opleidingen die een gedeelte van hun examens inkopen. Bij opleidingen die het exameninstrumentarium volledig zelf ontwikkelen is het instrumentarium bij bijna 91 procent van de opleidingen voldoende, maar de kwaliteitsborging en het totaaloordeel examinering en diplomering is bij deze opleidingen vaker onvoldoende.

Tabel 3.3.7.b Relatie inkoop examens en oordeel examinering en diplomering

	inkoop					
	volledig		deels		n.v.t	
	%	n	%	n	%	n
Oordeel examinering en diplomering	68,3	126	80,0	15	47,7	44
kwaliteitsborging examinering en diplomering	71,2	126	80,0	15	50,0	44
exameninstrumentarium	96,8	126	86,7	15	90,9	44
afname en beoordeling	83,2	126	86,7	15	77,3	44

*16/17, 17/18 en 18/19 zijn samengevoegd

3.4 VSV

- Het landelijk VSV percentage vertoont in 2017/2018 een verdere toename.
- VSV is het laagst in sector groen en het hoogst in sector economie.

3.4.1 VSV

Het landelijke aandeel VSV'ers in het MBO is na enkele jaren van gestage daling weer aan het toenemen. Het vsv percentage in 2017/2018 is 5,1%.

Tabel 3.4.1.a vsv percentage MBO landelijk

2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
5,3	388190	5,0	388293	4,6	386803	4,7	394486	5,1	398170

Het VSV percentage is lager op de hogere niveaus. Op niveau 2, 3 en 4 is het aandeel vsv'ers de afgelopen jaren toegenomen. Op niveau 1 is het juist gedaald. Dit lijkt tegenstrijdig met het dalende diplomarendement op niveau 1 (Tabel 3.3.2.b), maar het betreft hier twee verschillende doelgroepen. Het diplomarendement gaat over alle uitstromers, dus ook de oudere deelnemers. Bij VSV gaat het over studenten die op 1-10-t-1 nog geen 22 jaar zijn, dat is dus een andere definitie.

Tabel 3.4.1.b vsv percentage, uitgesplitst naar niveau (n 2017/18=398.170)

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
niveau 1	32,6	11108	31,8	9801	28,9	8995	26,7	9355	23,3	10625
niveau 2	9,6	84496	9,3	80898	8,7	75541	8,9	71853	9,5	70744
niveau 3	3,4	94410	3,3	94732	3,3	95239	3,4	96211	3,9	94386
niveau 4	2,8	198176	2,8	202862	2,7	207028	2,9	217067	3,3	222415

Het aandeel vsv'ers onder BBL studenten is hoger dan onder BOL studenten. Op niveau 1, 2 en 4 is het aandeel vsv hoger onder BBL studenten. Op niveau 3 vallen BOL studenten iets vaker uit.

Tabel 3.4.1.c vsv percentage, uitgesplitst naar leerweg en niveau*

		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
		%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
BOL	niveau 1	31,4	9402	31,3	8364	28,3	7642
	niveau 2	9,4	59287	9,2	58863	8,5	55331
	niveau 3	3,5	70570	3,4	72626	3,3	72828
	niveau 4	2,8	189603	2,8	195206	2,7	199196
BBL	niveau 1	37,2	1504	35,0	1183	32,5	1088
	niveau 2	9,8	23744	9,0	20697	8,8	19255
	niveau 3	3,0	22323	2,7	20608	2,9	21187
	niveau 4	2,8	7127	2,8	6497	2,5	6771

		2016/2017		2017/2018	
		%	n deelnemers	%	n deelnemers
BOL	26,0	7904	26,0	7904	8364
	8,6	51887	8,6	51887	58863
	3,4	71522	3,4	71522	72626
	2,9	208371	2,9	208371	195206
BBL	30,5	1138	30,5	1138	1183
	9,4	18825	9,4	18825	20697
	3,2	23391	3,2	23391	20608
	3,2	7487	3,2	7487	6497

*niet bekostigde studenten (OVO en exmendeelnemers) zijn buiten beschouwing gelaten

Het aandeel vsv'ers onder mannen is hoger dan onder vrouwen. Dit verschil neemt toe.

Tabel 3.4.1.d vsv percentage, uitgesplitst naar geslacht

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
man	6,4	204151	6,1	203663	5,7	203036	5,8	207239	6,4	209882
vrouw	4,1	184039	3,8	184630	3,4	183767	3,5	187247	3,7	188288

De VSV percentages verschillen per sector.

Tabel 3.4.1.d vsv percentage, uitgesplitst naar sector (n 2017/18=398.170)

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
economie	5,8	137782	5,5	138013	5,0	137114
techniek	4,6	101764	5,0	105531	4,8	107740
zorg en welzijn	3,9	117624	3,5	116242	3,3	113736
groen	4,0	21407	3,6	21728	3,4	21667
combinatie	26,2	9613	25,3	6779	20,3	6546

	2016/2017		2017/2018	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers
economie	5,1	139993	5,1	139993
techniek	4,3	107013	4,3	107013
zorg en welzijn	3,5	116803	3,5	116803
groen	2,9	21872	2,9	21872
combinatie	24,2	8805	24,2	8805

De entree-opleiding kent het hoogste VSV percentage. De laagste VSV percentages vinden we bij Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek, Voedsel, natuur en leefomgeving, Toerisme en recreatie, Techniek en procesindustrie, en Zorg en Welzijn. Dit zijn domeinen met een hoog aandeel studenten in niveau 3 en 4.

Tabel 3.4.1.e vsv percentage, uitgesplitst naar domein (n 2017/18=398.170)

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers	%	n deelnemers
AKA/Entree	33,8	7320	31,8	7891	28,9	8995
Afbouw, hout en onderhoud	6,2	6200	5,9	6189	5,0	5839
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek	3,2	4851	3,1	5334	2,8	5664
Bouw en infra	4,0	11593	4,1	10435	3,6	10207
Economie en administratie	4,7	45617	4,5	44398	4,3	37618
Handel en ondernemerschap	7,4	32770	7,1	32726	5,9	38786
Horeca en bakkerij	6,8	23757	6,3	24313	5,1	23115
Informatie en communicatietechnologie	4,8	17243	4,7	17863	4,4	18797
Media en vormgeving	3,4	20354	3,6	20402	3,5	20914
Mobiliteit en voertuigen	6,4	13222	6,1	12778	5,5	12324
Techniek en procesindustrie	4,4	28055	3,7	28885	3,3	29403
Toerisme en recreatie	3,4	11157	3,2	11401	2,4	9944
Transport, scheepvaart en logistiek	6,5	13633	5,5	14295	5,2	14886
Uiterlijke verzorging	4,3	12508	4,1	12463	4,4	12346
Veiligheid en sport	4,6	27436	4,5	27946	4,0	26122
Voedsel, natuur en leefomgeving	3,8	21346	3,4	21629	4,7	35741
Zorg en welzijn	3,8	91128	3,4	89345	2,5	76102
Cross-over		0		0		0

	2016/2017		2017/2018	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers
AKA/Entree	26,7	9355	26,7	9355
Afbouw, hout en onderhoud	5,7	6106	5,7	6106
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek	2,7	6011	2,7	6011
Bouw en infra	4,0	10344	4,0	10344
Economie en administratie	4,5	37571	4,5	37571
Handel en ondernemerschap	6,3	39662	6,3	39662

	2016/2017		2017/2018	
	%	n deelnemers	%	n deelnemers
Horeca en bakkerij	5,0	23437	5,0	23437
Informatie en communicatietechnologie	4,3	20005	4,3	20005
Media en vormgeving	3,7	21767	3,7	21767
Mobiliteit en voertuigen	5,2	12649	5,2	12649
Techniek en procesindustrie	3,2	30059	3,2	30059
Toerisme en recreatie	2,8	9819	2,8	9819
Transport, scheepvaart en logistiek	5,3	15964	5,3	15964
Uiterlijke verzorging	4,2	12503	4,2	12503
Veiligheid en sport	4,4	26299	4,4	26299
Voedsel, natuur en leefomgeving	2,9	22366	2,9	22366
Zorg en welzijn	3,4	90569	3,4	90569
Cross-over		0		0

Tabel 3.4.1.g toont het VSV percentage per subgroep; een nog meer gedetailleerd niveau. Bij opleidingen in de subgroep recreatie, infrastructuur, gezondheidsondersteuning, verpleging en verzorging, voetverzorging, vliegtuigtechniek, luchtvaart en elektrotechniek is het VSV percentage laag. In de entree, weg- en railtransport, logistiek, detailhandel en groothandel, carrosserietechniek en particuliere veiligheid is het aandeel VSV hoog.

3.5 Overgang vervolgonderwijs/arbeidsmarkt

3.5.1 Overgang MBO-HBO

Hierover wordt gerapporteerd in het technisch rapport Hoger onderwijs en de te verschijnen in- en doorstroommonitor 2018.

3.5.2 Overgang MBO-arbeidsmarkt

3.5.2.1 Kansen op de arbeidsmarkt

In het technisch rapport bij hoofdstuk 1, Uitstroom en arbeidsmarkt, wordt nader ingegaan op arbeidsmarktkansen.

4 Kwaliteit onderwijsproces

4.1 Onderwijsproces

- Eerste (niet representatieve) beeld: didactisch handelen en bpv zijn bij het overgrote deel van de opleidingen op orde.
- Een kleine 10 procent van de bezochte lessen is onvoldoende, maar het beeld is niet representatief.

4.1.1 *Inspectieoordelen didactisch handelen en beroepspraktijkvorming*

In 2018-2019 zijn de standaarden OP3 (didactisch handelen) en OP7 (beroepspraktijkvorming) onderzocht in de steekproef van stelselonderzoeken. Deze onderzoeken vormen samen met de nog uit te voeren stelselonderzoeken in 2019-2020 een volledige steekproef. Omdat het slechts een halve steekproef betreft zijn de resultaten niet representatief en geven slechts een beperkt beeld.

Het didactisch handelen en de beroepspraktijkvorming zijn bij het merendeel van de onderzochte opleidingen voldoende.

Tabel 4.1.1.a Aandeel voldoende op didactisch handelen en beroepspraktijkvorming

	%	ongewogen n
didactisch handelen	94	140
beroepspraktijkvorming	94	141

*16/17 en 18/19 zijn samengevoegd

Bij 3 opleidingen is het didactisch handelen niet op orde en bij 3 andere opleidingen is het als goed beoordeeld.

Tabel 4.1.1.b Ongewogen oordelen didactisch handelen en bpv

		2017	2019
		n	n
didactisch handelen	onvoldoende	5	3
	voldoende	82	45
	goed	2	3
beroepspraktijkvorming	onvoldoende	6	4
	voldoende	83	43
	goed	1	4

Let op: 2019 is een halve steekproef, dus vergelijking van jaar op jaar kan pas volgend jaar gemaakt worden, nu niet representatief. Tabel wel opgenomen voor eerste beeld.

4.1.2 *Lesobservaties*

De uitgevoerde lesobservaties vormen geen representatief stelselbeeld (zie paragraaf 1.1.3.3 voor een beschrijving van de beperkingen), maar laten wel zien wat er in de geobserveerde lessen goed gaat en beter kan.

Van de 132 lessen waarvan een totaaloordeel beschikbaar is, is een kleine 10 procent onvoldoende, ongeveer de helft is voldoende en ruim 40 procent van de lessen is goed.

Tabel 4.1.2.a Totaaloordeel lesobservaties

		Rood	Oranje	Groen	Totaal*
Totaal oordeel geobserveerde les	%	9,1	50,8	40,2	100,0
	n	12	67	53	132

*in totaal zijn 143 lesobservaties uitgevoerd, maar niet overal is een eindoordeel gegeven

In Bijlage 3 zijn de tabellen met resultaten van de lesobservaties opgenomen. Wat opvalt is dat er niet altijd sprake is van een evenwichtige verbinding tussen leerervaringen in de beroepspraktijkvorming (bpv) en leeractiviteiten in de les. Docenten reflecteren vaak niet met de student op de ervaringen in de bpv en er is in de les niet voldoende aandacht voor praktijkvaardigheden en de gewenste beroepshouding. Ook betreft de docent de praktijk niet voldoende bij de theorie en vice versa.

Ook in het afstemmen van de aanpak op de behoeften van de student is nog verbetering mogelijk. De aanpak van de docent sluit in veel gevallen wel aan op de sociaal-emotionele kenmerken van de studenten, maar studenten krijgen onvoldoende mogelijkheden om in eigen tempo aan het leerproces te werken en maken onvoldoende gebruik van de mogelijkheden om de leeractiviteiten zelf in te vullen.

In veel lessen wordt wel een effectieve leersituatie gecreëerd, waarin nut en noodzaak van de lesinhoud en de leerdoelen duidelijk zijn voor de student. Al wordt het leerproces nog niet altijd voldoende bijgestuurd door de docent als de leerdoelen niet voldoende worden bereikt en ook wordt niet altijd vastgesteld of studenten het leerdoel hebben bereikt.

In de meeste lessen zorgt de aanpak van de docent voor actieve en betrokken leerlingen. En de lessen lopen gestructureerd. Studenten weten wat ze van de docent mogen verwachten en voeren de les uit conform de gewenste opbouw. De didactische aanpak sluit aan bij het niveau en leerjaar van de studenten.

5 Sturing/Bestuur

5.1 Beschrijving objecten van toezicht

- Het aantal besturen en instellingen in het MBO neemt af door fusies.
- Het aantal opleidingen per instelling is al jaren stabiel.

5.1.1 Beschrijving objecten van toezicht

In de aantallen in onderstaande tabel zijn ook de multisectorale besturen meegenomen. Het zijn dus niet per definitie 'pure' mbo besturen. Het aantal MBO besturen neemt door fusies de afgelopen jaren wat af. De omvang van besturen (uitgedrukt in het gemiddeld aantal studenten) neem de afgelopen jaren toe.

Tabel 6.1.1.a aantal MBO besturen per jaar

	2013	2014	2015	2016	2017	2018vlp
	n	n	n	n	n	n
aantal besturen	67	67	66	65	65	62

In de meeste gevallen valt het MBO bestuur samen met de MBO instelling, maar er zijn een paar besturen waar meer dan één MBO instelling onder valt. Daardoor ligt het aantal MBO instellingen iets hoger dan het aantal besturen. Door fusies is ook het aantal instellingen de afgelopen jaren iets gedaald.

Tabel 6.1.1.b aantal MBO instellingen per jaar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018vlp
	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
aantal instellingen	73	72	71	70	69	69	69	69	68	67	67	65

*instelling=brin

Het totaal aantal aangeboden opleidingen per jaar schommelt wat en lijkt zich na een lichte daling rond 2013/2014 de afgelopen jaren te stabiliseren.

Tabel 6.1.1.c aantal MBO opleidingen per jaar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018vlp
	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Aantal opleidingen	4383	4430	4493	4511	4442	4369	4281	4221	4152	4152	4149	4114

*opleiding=bc x niveau

**door gebruik van een nieuwe koppeltabel kunnen aantallen in eerdere jaren iets afwijken van de tabel in voorgaand technisch rapport.

Het aantal opleidingen per instelling loopt uiteen van 1 tot 144. Vakopleidingen hebben vaak een smal opleidingsaanbod, terwijl ROC's een breed scala aan opleidingen aanbieden. Het beeld van het aantal opleidingen per instelling is al jaren stabiel.

Tabel 6.1.1.d aantal MBO opleidingen per instelling

	minimum	maximum	mediaan	gemiddelde
2007	1	145	98	96,8
2008	1	146	98	97,9
2009	1	149	98	99,2
2010	1	153	99	99,5
2011	1	148	100	98,6
2012	1	150	98	96,0
2013	1	147	95	93,6
2014	2	145	95	91,5
2015	1	140	95	90,6
2016	2	141	94	90,7
2017	2	144	94	90,4
2018vlp	1	144	97	92,8

*opleiding=bc x niveau

**door gebruik van een nieuwe koppeltabel kunnen aantallen in eerdere jaren iets afwijken van de tabel in voorgaand technisch rapport.

5.2 Vervolgtoezicht

- Peildatum 1 oktober 2019: 3 zeer zwakke mbo-opleidingen en 88 opleidingen met onvoldoende examinering en diplomering.

De Inspectie van het Onderwijs kan om verschillende redenen een onderzoek uitvoeren bij een mbo opleiding: naar aanleiding van de jaarlijkse prestatieanalyse, binnen een vierjaarlijks onderzoek, op basis van de steekproef stelselonderzoek of na mogelijke signalen of klachten.

Als een opleiding te weinig gediplomeerden oplevert én het onderwijsproces ernstige tekortkomingen vertoont, wordt een opleiding zeer zwak. Op peildatum 1 oktober 2019 zijn er 3 zeer zwakke mbo-opleidingen. Daarnaast waren er op deze datum 88 opleidingen waarbij de examinering en diplomering niet op orde is.

5.3 Financiële aspecten

- Financieel beheer is bij vrijwel alle bezochte besturen voldoende.

5.3.1

Inspectieoordeel financieel beheer

In het onderzoekskader wordt ook het financieel beheer bij een bestuur beoordeeld. Het financieel beheer is bij bijna alle bezochte besturen op orde. Bij geen van de besturen waar afgelopen jaar een vierjaarlijks onderzoek is uitgevoerd, is het financieel beheer onvoldoende.

Tabel 6.3.1.a oordelen financieel beheer bestuur

		2017	2018	2019
		n	n	n
Oordeel financieel beheer	onvoldoende	0	1	0
	voldoende	7	15	12
	geen oordeel	0	0	0
	Totaal	7	16	12
continuïteit	onvoldoende	0	1	0
	voldoende	7	15	12
	geen oordeel	0	0	0
	Totaal	7	16	12
rechtmatigheid	onvoldoende	0	0	0
	voldoende	7	16	12

	2017	2018	2019
	n	n	n
geen oordeel	0	0	0
Totaal	7	16	12

5.4 Kwaliteitszorg

- Kwaliteitszorg en ambitie van besturen vaak op orde.
- Knelpunten zitten met name in kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur.

5.4.1 *Inspectieoordelen kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau*

Bij 11 van de 12 onderzochte besturen is de kwaliteitszorg en ambitie op orde. Bij 1 bestuur is de kwaliteitszorg onvoldoende. Het totaalbeeld van de besturen die in de afgelopen 3 jaar zijn onderzocht laat zien dat bij 20 procent de kwaliteitszorg en ambitie onvoldoende is.

Tabel 6.4.1.a oordeel kwaliteitszorg en ambitie bestuur

		2017	2018	2019
		n	n	n
Oordeel kwaliteitszorg en ambitie	onvoldoende	1	5	1
	voldoende	5	10	9
	goed	1	1	2
	Totaal	7	16	12

Bij besturen waarbij de kwaliteitszorg en ambitie als onvoldoende is beoordeeld, zitten de problemen met name in de kwaliteitszorg, maar ook de kwaliteitscultuur en verantwoording en dialoog zijn niet bij alle besturen op orde. Alle drie de standaarden met betrekking tot kwaliteitszorg zijn bij een aantal besturen als goed beoordeeld.

Tabel 6.4.1.b oordelen kwaliteitszorg en ambitie bestuur 2016/2017 t/m 2018/2019

		n	%
Oordeel kwaliteitszorg en ambitie	onvoldoende	7	20,0
	voldoende	24	68,6
	goed	4	11,4
kwaliteitszorg	onvoldoende	7	20,0
	voldoende	25	71,4
	goed	3	8,6
kwaliteitscultuur	onvoldoende	4	11,4
	voldoende	27	77,1
	goed	4	11,4
verantwoording en dialoog	onvoldoende	2	5,7
	voldoende	28	80,0
	goed	5	14,3

*inspectieoordelen stelselonderzoeken 16/17, 17/18 en 18/19 zijn samengevoegd

In de verificatieonderzoeken wordt bekeken of het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit van de opleidingen overeenkomt met de inspectiebevindingen over de opleidingen. Daarnaast wordt onderzocht of de sturing op de kwaliteit door het bestuur doorwerkt tot op opleidingsniveau.

In de meeste gevallen komt het beeld van het bestuur overeen met de bevindingen van de inspectie bij de opleidingen. In 2 gevallen komt het beeld onvoldoende overeen en bij een ander bestuur is de overeenkomst net voldoende. Bij bijna 44 procent van de besturen komt het beeld van het bestuur in ruim voldoende of goede mate overeen met de praktijk bij de opleidingen. Bij een vierde van de besturen werkt het beleid in onvoldoende of net voldoende mate door tot op de werkvloer, maar bij het merendeel is het oordeel hierover wel voldoende.

Tabel 6.4.1.c bevindingen verificatie 2017/2018 en 2018/2019

		n	%
het beeld komt overeen	onvoldoende	2	12,5
	net voldoende	1	6,3
	voldoende	6	37,5
	ruim voldoende	5	31,3
	goed	2	12,5
het beleid werkt door tot op de werkvloer	onvoldoende	2	12,5
	net voldoende	2	12,5
	voldoende	8	50,0
	ruim voldoende	2	12,5
	goed	2	12,5

*is in de stelselonderzoeken 16/17 niet beoordeeld

6 Niet-bekostigd MBO

6.1 Beschrijving erkende niet-bekostigde opleidingen

- NBI's bieden met name BBL en OVO opleidingen
- Op ROC's en AOC's neemt het aanbod niet bekostigde opleidingen toe

6.1.1 Beschrijving erkende niet-bekostigde opleidingen

In onderstaande tabellen is het aantal erkende niet-bekostigde opleidingen opgenomen, uitgesplitst naar leerweg en type instelling. De niet-bekostigde BOL en BBL opleidingen bij ROC en AOC zijn experimentele cross-over opleidingen.

Op peildatum 3 september 2018 waren er 105 erkende niet bekostigde instellingen, die in omvang variëren van 1 tot 239 opleidingen. Gemiddeld worden er 14,1 opleidingen aangeboden op een NBI instelling. Tussen 4-9-2017 en 3-9-2018 zijn er 7 erkende niet bekostigde opleidingen vervallen en zijn er 135 erkenningen bijgekomen.

Tabel 7.1.1.a Erkende niet bekostigde opleidingen naar type instelling

	BOL	BBL	OVO
	n	n	n
nbi	630	1131	1031
vak en dov	0	0	1
roc	18	9	320
aoc	3	1	17

*opleiding=crebo, peildatum 3-9-2018**niet bekostigde BOL en BBL opleidingen bij ROC en AOC zijn experimentele cross-over opleidingen

Op peildatum 2 september 2019 waren er 110 erkende niet bekostigde instellingen, die in omvang variëren van 1 tot 247 opleidingen. Gemiddeld worden er 14,1 opleidingen aangeboden op een NBI instelling.

Tabel 7.1.1.b Erkende niet bekostigde opleidingen naar type instelling

	BOL	BBL	OVO
	n	n	n
nbi	634	1182	1092
vak en dov	0	0	3
roc	41	22	615
aoc	6	1	48

*opleiding=crebo, peildatum 2-9-2019**niet bekostigde BOL en BBL opleidingen bij ROC en AOC zijn experimentele cross-over opleidingen

Tussen 3-9-2018 en 2-9-2019 zijn er 144 erkenningen vervallen en 565 erkenningen bij gekomen. Het aanbod van niet bekostigde opleidingen aan niet-bekostigde instellingen is vergeleken met een jaar geleden stabiel. Op ROC's en AOC's is het aanbod niet-bekostigde opleidingen (cross overs en OVO) sterk gegroeid.

6.2 De studentpopulatie

- Meer dan de helft van de NBI studenten in domein zorg en welzijn en niveau 4.
- 36 procent volgt een opleiding in de derde leerweg (OVO).
- Aandeel OVO studenten is relatief hoog bij opleidingen in particuliere veiligheid, gezondheidsondersteuning, pedagogisch werk of verpleging en verzorging.
- Meer dan de helft van de NBI studenten is 30 jaar of ouder.

6.2.1 De studentpopulatie

Ruim de helft van de studenten in het niet-bekostigd mbo volgt een opleiding in het domein zorg en welzijn. Daarna volgen veiligheid en sport (14%) en economie en administratie (11%).

Tabel 7.2.1.a Populatie NBI naar domein

	2017/2018	
	N	%
Afbouw, hout en onderhoud	28	0
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek	8	0
Bouw en infra	125	0
Economie en administratie	4512	11
Entree	134	0
Handel en ondernemerschap	566	1
Horeca en bakkerij	639	2
Informatie en communicatietechnologie	878	2
Media en vormgeving	530	1
Mobiliteit en voertuigen	403	1
Techniek en procesindustrie	2451	6
Toerisme en recreatie	104	0
Transport, scheepvaart en logistiek	1130	3
Uiterlijke verzorging	1054	3
Veiligheid en sport	5414	14
Voedsel, natuur en leefomgeving	637	2
Zorg en welzijn	20762	53
Totaal	39375	100

Meer dan de helft van de studenten die staan ingeschreven op een NBI volgt een opleiding op niveau 4, ruim een kwart op niveau 3 en een vijfde volgt een niveau 2 opleiding. Ruim honderd studenten staan ingeschreven op een niveau 1 opleiding aan een niet bekostigde opleiding.

Tabel 7.2.1.b Populatie NBI naar niveau

	2017/2018	
	N	%
niveau 1	134	0
niveau 2	7537	19
niveau 3	10511	27

	2017/2018	
	N	%
niveau 4	21193	54
Totaal	39375	100

Ruim een derde van de studenten volgt een opleiding in de derde leerweg, ruim een kwart doet BBL en een eveneens een kwart volgt de opleiding in de voltijd BOL variant.

Tabel 7.2.1.c Populatie NBI naar leerweg

	2017/2018	
	N	%
BBL	10498	27
BOL deeltijd	5097	13
BOL voltijd	9299	24
examendeelnemer	143	0
OVO	14338	36
Totaal	39375	100

Meer dan de helft van de studenten die een NBI opleiding volgen in OVO, staat ingeschreven in de sector zorg en welzijn en ruim een derde in de sector economie.

Tabel 7.2.1.c Verdeling van OVO over sectoren NBI

	2017/2018	
	N	%
combinatie van sectoren	31	0
economie	5208	36
landbouw	419	3
techniek	947	7
zorg en welzijn	7733	54
Totaal	14338	100

Het aandeel OVO studenten is relatief hoog bij opleidingen in particuliere veiligheid, gezondheidsondersteuning, pedagogisch werk of verpleging en verzorging.

Tabel 7.2.1.c Verdeling van OVO over subgroepen NBI

	2017/2018	
	N	%
Administratieve dienstverlening	1112	8
Basis dienstverlening	554	4
Bouwkunde	52	0
Commerciële dienstverlening	204	1
Cultureel werk	455	3
Detailhandel en groothandel	32	0
Dier	416	3
Elektrotechniek	78	1
Entree	39	0
Facilitaire dienstverlening	64	0
Gezondheidsondersteuning	2408	17

	2017/2018	
	N	%
Haarverzorging	14	0
Horeca	86	1
ICT en media	565	4
Installatietechniek	118	1
Kantoorautomatisering	116	1
Logistiek	127	1
Luchtvaart	40	0
Maatschappelijke zorg	647	5
Management en ondernemerschap	128	1
Mediavormgeving	153	1
Particuliere veiligheid	2603	18
Pedagogisch werk	1880	13
Procestechiek	148	1
Publieke veiligheid	45	0
Schilderen en onderhoud	12	0
Schoonheidsverzorging	10	0
Sport en bewegen	59	0
Toerisme	42	0
Verpleging en verzorging	1665	12
Vliegtuigtechniek	80	1
Voeding, teelt en verwerking	3	0
Voetverzorging	36	0
Weg- en railtransport	26	0
Werktuigbouwkunde	35	0
Zakelijke dienstverlening	286	2
Totaal	14338	100

Ruim twee derde van de NBI studenten heeft geen migratieachtergrond.

Tabel 7.2.1.d Populatie NBI naar herkomst

	2017/2018	
	N	%
Geen migratieachtergrond	26421	67
Westers	2918	7
Niet-westers, 1e gen	4215	11
Niet-westers 2e of hoger gen	5821	15
Totaal	39375	100

Bijna twee derde van de NBI populatie is vrouw. Het hoge aandeel vrouwen hangt mogelijk samen met het grote aandeel studenten dat in het NBI een zorgopleiding volgt.

Tabel 7.2.1.e Populatie NBI naar geslacht

	2017/2018	
	N	%
vrouw	25344	64

	2017/2018	
	N	%
man	14031	36
Totaal	39375	100

Iets meer dan de helft van de NBI studenten is 30 jaar of ouder. Op het gebied van leeftijd is de NBI populatie dus heel anders van samenstelling dan de studentpopulatie op bekostigde instellingen.

Tabel 7.2.1.e Populatie NBI naar leeftijdscategorie

	2017/2018	
	N	%
<20	2262	6
20 tot 23	4722	12
23 tot 30	12077	31
30 of ouder	20314	52
Totaal	39375	100

Tabel 7.2.1.f Populatie NBI naar hoogste vooropleiding voortgezet onderwijs

	2017/2018	
	N	%
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	497	1
pro	332	1
geen vmbo dip	1361	3
vmbo BL dip of vm2 of LWT	2498	6
vmbo KL dip	2870	7
vmbo GL dip	513	1
vmbo TL dip	3994	10
havo/vwo z dip	680	2
havo/vwo m dip	1479	4
27 en ouder of vbo	25151	64
Totaal	39375	100

Tabel 7.2.1.g Populatie NBI naar hoogste vooropleiding voortgezet onderwijs, aangevuld met mbo

	2017/2018	
	N	%
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	364	1
pro	77	0
geen vmbo dip	488	1
vmbo BL dip of vm2 of LWT	676	2
vmbo KL dip	1542	4
vmbo GL dip	275	1
vmbo TL dip	2770	7
havo/vwo z dip	525	1
havo/vwo m dip	1330	3
mbo niveau 1	392	1
mbo niveau 2	2697	7

	2017/2018	
	N	%
mbo niveau 3	1866	5
mbo niveau 4	1222	3
27 en ouder of vbo	25151	64
Totaal	39375	100

6.2.2 De studentpopulatie sector zorg en welzijn

Zorg en welzijn is de grootste sector in het niet bekostigd MBO. De populatie die een opleiding zorg en welzijn volgt op een NBI bestaat voor voornamelijk uit vrouwelijke studenten van 30 jaar of ouder zonder migratieachtergrond.

Tabel 7.2.2.a Populatie NBI sector zorg naar herkomst

	2017/2018	
	N	%
Geen migratieachtergrond	13689	62
Westers	1562	7
Niet-westers, 1e gen	2913	13
Niet-westers 2e of hoger gen	3917	18
Totaal	22081	100

Tabel 7.2.2.b Populatie NBI sector zorg naar geslacht

	2017/2018	
	N	%
vrouw	19089	86
man	2992	14
Totaal	22081	100

Tabel 7.2.2.c Populatie NBI sector zorg naar leeftijdscategorie

	2017/2018	
	N	%
<20	933	4
20 tot 23	2610	12
23 tot 30	6196	28
30 of ouder	12342	56
Totaal	22081	100

6.3 Instroom NBI

- Ruim een vijfde (21,8%) van de studenten die instromen in het niet bekostigd mbo heeft eerder een MBO diploma behaald.

6.3.1 Instroom NBI

De instroom naar domein vertoont een vergelijkbaar beeld als de verdeling over domeinen in de populatie. Het beeld van de instroom wordt mede bepaald door het aanbod in opleidingen, wat bij de NBI's van jaar op jaar kan verschillen.

Tabel 7.3.1.a Instroom NBI naar domein

	2017/2018
Entree	0,4
Afbouw, hout en onderhoud	0,1
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek	0,1
Bouw en infra	0,5
Economie en administratie	7,9
Handel en ondernemerschap	1,6
Horeca en bakkerij	2,2
Informatie en communicatietechnologie	1,3
Media en vormgeving	1,2
Mobiliteit en voertuigen	2,0
Techniek en procesindustrie	7,9
Toerisme en recreatie	0,2
Transport, scheepvaart en logistiek	4,0
Uiterlijke verzorging	3,4
Veiligheid en sport	10,1
Voedsel, natuur en leefomgeving	1,1
Zorg en welzijn	56,0
Totaal n	11935

Het merendeel van de studenten heeft een vbo opleiding gevolgd of de vooropleiding is onbekend omdat ze 27 jaar of ouder zijn. Van de studenten die jonger zijn dan 27 heeft ruim een vijfde (21,8%) van de studenten die instromen in het niet bekostigd mbo eerder een MBO diploma behaald.

Tabel 7.3.1.b Instroom NBI naar vooropleiding

	2017/2018
onbekend, Eng str, Bacc, Eur sch	1,2
pro	0,3
geen vmbo dip	1,8
vmbo BL dip of vm2 of LWT	2,3
vmbo KL dip	5,0
vmbo GL dip	0,9
vmbo TL dip	9,6
havo/vwo z dip	1,9
havo/vwo m dip	4,7
mbo niveau 1	1,4
mbo niveau 2	9,3
mbo niveau 3	6,8
mbo niveau 4	4,3
27 en ouder of vbo	50,6
Totaal n	11935

6.4 **Diplomering NBI**

- Het aandeel gediplomeerden per startgroep ligt in 2017-2018 op 39,0 procent.

6.4.1 *Opbrengsten NBI*

De opbrengstberekening van de NBI's wijkt af van de opbrengstberekening in het bekostigd MBO. In het bekostigd MBO wordt bekeken of een student die uitstroomt

al dan niet een diploma heeft behaald. Voor de NBI's wordt aangesloten bij de opbrengstberekening per instelling waarbij wordt bekeken hoeveel studenten naar verwachting binnen de gestelde tijd (verwachte diplomadatum +12 maanden) een diploma hebben behaald aan de opleiding en instelling waarvoor ze zich hebben ingeschreven.

De populatie bestaat uit startgroepen die in 2017/2018 de kans hadden om een diploma te behalen (1e diplomakans in 2017 en 2e diplomakans in 2018). Het rendement wordt berekend door te kijken naar het aantal gediplomeerden ten opzichte van het aantal gestarte deelnemers. Deze studenten kunnen op verschillende momenten gestart zijn met de opleiding (afhankelijk van de duur van de opleiding). Dit is conform de technische toelichting Onderwijsresultaten nbi's.

De opbrengsten van het jaar 2016-2017 zijn berekend op basis van BRON en bevraging bij een beperkt aantal instellingen (3).

Het aantal deelnemers in de startgroep die kans hebben om een diploma te behalen is na uitsplitsing naar doelgroep en niveau in sommige gevallen erg klein. Hierdoor ontstaat soms een grote stijging of daling van het rendement. In onderstaande tabel zijn de aantallen per doelgroep, niveau en jaar opgenomen.

Tabel 7.4.1.a Aantal deelnemers en gediplomeerden per startgroep, naar doelgroep en inschrijfniveau in het niet-bekostigd onderwijs

				bevraging			
				2018		2019	
				aantal_dlnr s n	aantal_geslaag d n	aantal_dlnr s n	aantal_geslaag d N
doelgroep	tot en met 22	niveau	1	1	0	30	29
			2	303	154	434	232
			3	882	494	841	464
			4	1517	799	1470	864
			Totaal	2703	1447	2775	1589
	23 en ouder	niveau	1	68	48	67	41
			2	1530	502	1241	542
			3	2272	753	1498	638
			4	3146	1490	2646	1296
			Totaal	7016	2793	5452	2517
	ovo	niveau	1	65	51	11	7
			2	789	214	2611	588
			3	884	301	1419	360
			4	1455	516	2977	888
			Totaal	3193	1082	7018	1843
	Totaal	niveau	1	134	99	108	77
			2	2622	870	4286	1362
			3	4038	1548	3758	1462
			4	6118	2805	7093	3048
			Totaal	12912	5322	15245	5949

Tabel 7.4.1.b Aandeel gediplomeerden per startgroep, naar inschrijfniveau in het niet-bekostigd onderwijs - opleidingen met overwegend deelnemers jonger dan 23 jaar

	2016-2017	2017-2018
assistentopleiding	0,0	96,7
basisberoepsopleiding	50,8	53,5
vakopleiding	56,0	55,2

	2016-2017	2017-2018
middenkader-/specialistenopleiding	52,7	58,8
totaal	53,5	57,3

Tabel 7.4.1.c Aandeel gediplomeerden per startgroep, naar inschrijfniveau in het niet-bekostigd onderwijs - opleidingen met overwegend deelnemers 23 jaar en ouder

	2016-2017	2017-2018
assistentopleiding	70,6	61,2
basisberoepsopleiding	32,8	43,7
vakopleiding	33,1	42,6
middenkader-/specialistenopleiding	47,4	49,0
totaal	39,8	46,2

Tabel 7.4.1.d Aandeel gediplomeerden per startgroep, naar inschrijfniveau in het niet-bekostigd onderwijs - opleidingen derde leerweg (OVO)*

	2016-2017	2017-2018
assistentopleiding	78,5	63,6
basisberoepsopleiding	27,1	22,5
vakopleiding	34,0	25,4
middenkader-/specialistenopleiding	35,5	29,8
totaal	33,9	26,3

*Betreft het vroegere afstandsonderwijs

Tabel 7.4.1.e Aandeel gediplomeerden per startgroep, naar inschrijfniveau in het niet-bekostigd onderwijs - totaal

	2016-2017 (12.912)	2017-2018 (15.245)
assistentopleiding	73,9	71,3
basisberoepsopleiding	33,2	31,8
vakopleiding	38,3	38,9
middenkader-/specialistenopleiding	45,8	43,0
totaal	41,2	39,0

6.5 Vergelijking populatie NBI en bekostigd MBO

- De populatie in het NBI is anders dan in het bekostigd onderwijs.

6.5.1 Vergelijking populatie NBI en bekostigd MBO

Het aandeel BBL studenten ligt zowel in het bekostigd als het niet-bekostigd mbo rond 14%. Het aandeel BOL voltijd is lager in het niet bekostigd mbo en in het niet-bekostigd onderwijs volgt 16,5 procent van de studenten een opleiding in de derde leerweg (OVO).

Tabel 7.5.1.a Populatie jonger dan 23 jaar naar leerweg, uitgesplitst naar bekostigd mbo en nbi (n=428.163)

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
BBL	60063	14,3	948	13,6
BOL deeltijd	0	0,0	187	2,7

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
BOL voltijd	355142	84,3	4677	67,0
examendeelnemer	5974	1,4	21	0,3
OVO	0	0,0	1151	16,5
Total	421179	100,0	6984	100,0

*schooljaar 2017/2018

In het niet bekostigd onderwijs volgt meer dan de helft van de studenten een opleiding in de sector zorg en welzijn, tegenover 30 procent in het bekostigd mbo. Het aandeel studenten dat een opleiding volgt in techniek, groen of combinatie ligt in het niet-bekostigd mbo wat lager dan in het bekostigd onderwijs. Het aandeel studenten in een economie opleiding is ongeveer gelijk.

Tabel 7.5.1.b Populatie jonger dan 23 jaar naar sector, uitgesplitst naar bekostigd mbo en nbi (n=428.163)

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
zorg & welzijn	126554	30,0	3540	50,7
techniek	113281	26,9	1111	15,9
economie	147170	34,9	2138	30,6
groen	21630	5,1	151	2,2
combinatie	12544	3,0	44	0,6
Total	421179	100,0	6984	100,0

*schooljaar 2017/2018

De populatie van niet bekostigde instellingen ziet er in verschillende leeftijdsgroepen anders uit. De populatie 17-jarigen in het NBI bestaat voornamelijk uit studenten zonder migratieachtergrond en dat aandeel is significant hoger dan in het bekostigd mbo. Onder 20-jarigen in het NBI is het aandeel studenten zonder migratieachtergrond nog maar 57,9 procent.

Het lijkt er op dat de studenten zonder migratieachtergrond vaker direct vanuit het middelbaar onderwijs instromen in het niet-bekostigd MBO. Op latere leeftijd zijn het vaker studenten met een migratieachtergrond die instromen in het niet-bekostigd MBO.

Tabel 7.5.1.c Populatie jonger dan 23 jaar naar etniciteit, uitgesplitst naar bekostigd mbo en nbi (n=428.163)

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
Geen migratieachtergrond	311743	74,0	4412	63,2
Westers	23377	5,6	415	5,9
Niet-westers, 1e gen	18080	4,3	349	5,0
Niet-westers 2e of hoger gen	67979	16,1	1808	25,9
Total	421179	100,0	6984	100,0

*schooljaar 2017/2018

Tabel 7.5.1.d Populatie 17 jarigen naar etniciteit, uitgesplitst naar bekostigd mbo en nbi (n=97.929)

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
Geen migratieachtergrond	73974	75,8	288	86,0

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
Westers	5396	5,5	17	5,1
Niet-westers, 1e gen	2615	2,7	4	1,2
Niet-westers 2e of hoger gen	15609	16,0	26	7,8
Total	97594	100,0	335	100,0

*schooljaar 2017/2018

Tabel 7.5.1.e Populatie 20 jarigen naar etniciteit, uitgesplitst naar bekostigd mbo en nbi (n=48.082)

	bekostigd		nbi	
	n	%	n	%
Geen migratieachtergrond	32818	70,3	794	57,9
Westers	2794	6,0	93	6,8
Niet-westers, 1e gen	3031	6,5	61	4,4
Niet-westers 2e of hoger gen	8067	17,3	424	30,9
Total	46710	100,0	1372	100,0

*schooljaar 2017/2018

6.6

Inspectieoordelen NBI

- Bij een groot deel van de bezochte NBI besturen is kwaliteitszorg en ambitie op orde.
- Kwaliteitszorg bij besturen kan soms beter.
- Examinering en diplomering bij NBI opleidingen niet altijd op orde. Knelpunten zitten in kwaliteitszorg en afname en beoordeling.

In deze paragraaf wordt gerapporteerd over de inspectieoordelen bij de niet-bekostigde instellingen (NBI's). Er is geen sprake van een representatieve steekproef en het aantal bezochte besturen en opleidingen is beperkt. Daarom zijn in de tabellen aantallen opgenomen en worden er geen verdere uitsplitsingen gemaakt.

6.6.1

Kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau

Bij het merendeel van de 22 bezochte NBI besturen is de kwaliteitszorg en ambitie voldoende en bij twee besturen is de kwaliteitszorg en ambitie als goed beoordeeld. Daarentegen zijn er ook 4 NBI besturen waar de kwaliteitszorg en ambitie niet op orde is.

Tabel 7.6.1.a Oordeel kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau NBI 2018/2019

	n
onvoldoende	4
voldoende	16
goed	2

Op het gebied van kwaliteitszorg is er bij 4 besturen nog verbetering mogelijk. De verantwoording en dialoog is bij alle bezochte NBI besturen op orde en bij 2 besturen zelfs als goed beoordeeld.

Tabel 7.6.1.b Oordeel standaarden kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau NBI 2018/2019

		n
kwaliteitszorg	onvoldoende	4
	voldoende	18
	goed	0
verantwoording en dialoog	onvoldoende	0
	voldoende	20
	goed	2

*kwaliteitscultuur niet overal beoordeeld

In de verificatieonderzoeken wordt bekeken of de inspectiebevindingen over de opleidingen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit van de opleidingen. Daarnaast wordt onderzocht of de sturing op de kwaliteit door het bestuur doorwerkt tot op opleidingsniveau.

Bij het merendeel van de bezochte NBI besturen komt het beeld van het bestuur overeen met de bevindingen bij de opleidingen. Bij 3 besturen is dit niet het geval. Onderstaande tabel laat ook zien dat het beleid bij de meeste besturen in voldoende mate doorwerkt tot op de werkvloer.

Tabel 7.6.1.c Bevindingen verificatie NBI 2018/2019

		n
het beeld komt overeen	onvoldoende	3
	net voldoende	2
	voldoende	6
	ruim voldoende	9
	goed	2
het beleid werkt door tot op de werkvloer	onvoldoende	1
	net voldoende	3
	voldoende	4
	ruim voldoende	10
	goed	4

6.6.2 *Kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau*

In 2018-2019 is bij NBI's onderzoek gedaan bij 28 opleidingen. Niet alle standaarden zijn bij alle opleidingen beoordeeld. In onderstaande tabellen worden de inspectieoordelen op de kwaliteitsgebieden en standaarden in aantallen weergegeven.

De kwaliteitszorg en ambitie is bij 4 opleidingen onvoldoende en bij 4 opleidingen goed.

Tabel 7.6.2.a Oordeel kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau NBI, 2018/2019

	n
onvoldoende	4
voldoende	16
goed	4

*bij 4 opleidingen is kwaliteitszorg en ambitie niet beoordeeld

De kwaliteitszorg is nog niet bij alle bezochte opleidingen op orde. De verantwoording en dialoog zijn wel bij alle bezochte opleidingen voldoende en bij 2 opleidingen zelfs als goed beoordeeld.

Tabel 7.6.2.b Oordeel standaarden kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau NBI, 2018/2019

		n
kwaliteitszorg	onvoldoende	3
	voldoende	18
	goed	2
verantwoording en dialoog	onvoldoende	0
	voldoende	21
	goed	2

*kwaliteitscultuur niet beoordeeld

6.6.3 *Onderwijsproces*

Het didactisch handelen is bij alle bezochte opleidingen op orde. Ook de bpv is bij vrijwel alle opleidingen voldoende, maar in één geval niet op orde.

Tabel 7.6.3.a oordeel onderwijsproces NBI opleidingen, 2018/2019

		n
didactisch handelen	onvoldoende	0
	voldoende	17
	goed	2
beroepspraktijkvorming	onvoldoende	1
	voldoende	17
	goed	2

6.6.4 *Examinering en diplomering*

Examinering en diplomering is bij 18 van de 25 bezochte NBI opleidingen voldoende. Bij de overige 7 opleidingen is de examinering en diplomering niet op orde. De problemen liggen met name op het gebied van de kwaliteitsborging van examinering en diplomering en in iets mindere mate op het gebied van exameninstrumentarium en afname en beoordeling.

Tabel 7.6.4.a Oordeel examinering en diplomering op opleidingsniveau, 2018/2019

		n
Oordeel examinering en diplomering	onvoldoende	7
	voldoende	18
	goed	0
kwaliteitsborging examinering en diplomering	onvoldoende	6
	voldoende	19
	goed	0
exameninstrumentarium	onvoldoende	4
	voldoende	21
	goed	0
afname en beoordeling	onvoldoende	4
	voldoende	21
	goed	0

6.6.5 *Inspectieoordelen NBI zorg en welzijn*

In 2018-2019 was er specifiek aandacht voor opleidingen in het domein zorg en welzijn aan NBI's. In totaal zijn 17 opleidingen in dit domein onderzocht. In onderstaande tabellen worden de inspectieoordelen op de kwaliteitsgebieden en standaarden voor dit specifieke domein in aantallen weergegeven.

De kwaliteitszorg en ambitie is bij 2 opleidingen onvoldoende en bij 1 opleiding goed.

Tabel 7.6.5.a Oordeel kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau NBI zorg en welzijn, 2018/2019

	n
onvoldoende	2
voldoende	12
goed	1

*bij 2 opleidingen is kwaliteitszorg en ambitie niet beoordeeld

De kwaliteitszorg is nog niet bij alle bezochte opleidingen zorg en welzijn op orde. De verantwoording en dialoog zijn wel bij alle bezochte opleidingen voldoende en bij 1 opleiding zelfs als goed beoordeeld.

Tabel 7.6.5.b Oordeel standaarden kwaliteitszorg en ambitie op opleidingsniveau NBI zorg en welzijn, 2018/2019

		n
kwaliteitszorg	onvoldoende	2
	voldoende	13
	goed	0
verantwoording en dialoog	onvoldoende	0
	voldoende	14
	goed	1

*kwaliteitscultuur niet beoordeeld

Het didactisch handelen is bij alle bezochte zorg en welzijn opleidingen op orde. Ook de bpv is bij vrijwel alle opleidingen voldoende, maar in één geval niet op orde.

Tabel 7.6.5.c oordeel onderwijsproces NBI opleidingen zorg en welzijn, 2018/2019

		n
didactisch handelen	onvoldoende	0
	voldoende	13
	goed	0
beroepspraktijkvorming	onvoldoende	1
	voldoende	11
	goed	1

Examinering en diplomering is bij 13 van de 17 bezochte NBI opleidingen zorg en welzijn voldoende. Bij de overige 4 opleidingen is de examinering en diplomering niet op orde. De problemen liggen met name op het gebied van de kwaliteitsborging van examinering en diplomering.

Tabel 0.a Oordeel examinering en diplomering op opleidingsniveau NBI zorg en welzijn, 2018/2019

		n
Oordeel examinering en diplomering	onvoldoende	4
	voldoende	13
	goed	0
kwaliteitsborging examinering en diplomering	onvoldoende	4
	voldoende	13
	goed	0
exameninstrumentarium	onvoldoende	1
	voldoende	16
	goed	0
afname en beoordeling	onvoldoende	2
	voldoende	15
	goed	0

7 Passend onderwijs

7.1 Kwetsbare studenten in het MBO

- Een kleine 4 procent van de mbo populatie heeft in het verleden lgf ontvangen. Het aandeel voormalig lgf-leerlingen is het hoogst op niveau 1 en 2.
- Voormalig lgf-leerlingen studenten switchen vaker, maar het verschil wordt kleiner.
- Qua opstroom is er geen verschil tussen lgf leerlingen en studenten die dat niet hebben gehad en ook het rendement is (met uitzondering van niveau 4) vergelijkbaar. Het behaalde diploma ligt wel vaker onder het verwachte niveau.

7.1.1 LGF-leerlingen

Het aandeel mbo studenten dat in het verleden leerling gebonden financiering (LGF) ontving is in de afgelopen jaren min of meer stabiel en het hoogste op niveau 2 en 1.

Tabel 8.1.1.a Mbo populatie , uitgesplitst naar niveau en lgf

		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
		%	n	%	n	%	n
niveau 1	geen lgf	93,7	13558	93,4	12357	93,8	12363
	lgf	6,3	907	6,6	880	6,2	812
	Totaal	100,0	14465	100,0	13237	100,0	13175
niveau 2	geen lgf	94,4	94188	94,4	85919	94,3	81967
	lgf	5,6	5598	5,6	5089	5,7	4997
	Totaal	100,0	99786	100,0	91008	100,0	86964
niveau 3	geen lgf	96,7	127762	96,4	125810	96,1	125821
	lgf	3,3	4298	3,6	4734	3,9	5079
	Totaal	100,0	132060	100,0	130544	100,0	130900
niveau 4	geen lgf	97,2	238340	96,9	241450	96,8	252410
	lgf	2,8	6864	3,1	7709	3,2	8401
	Totaal	100,0	245204	100,0	249159	100,0	260811
Totaal	geen lgf	96,4	473848	96,2	465536	96,1	472561
	lgf	3,6	17667	3,8	18412	3,9	19289
	Totaal	100,0	491515	100,0	483948	100,0	491850

		2017/2018		2018/2019	
		%	n	%	n
niveau 1	94,7	13832	94,7	13832	12357
	5,3	774	5,3	774	880
	100,0	14606	100,0	14606	13237
niveau 2	94,2	80381	94,2	80381	85919
	5,8	4942	5,8	4942	5089
	100,0	85323	100,0	85323	91008
niveau 3	95,9	124282	95,9	124282	125810
	4,1	5298	4,1	5298	4734
	100,0	129580	100,0	129580	130544
niveau 4	96,8	258140	96,8	258140	241450

	2017/2018		2018/2019		
	%	n	%	n	
	3,2	8610	3,2	8610	7709
100,0	266750	100,0	266750	249159	
Totaal	96,0	476635	96,0	476635	465536
	4,0	19624	4,0	19624	18412
	100,0	496259	100,0	496259	483948

Studenten die lgf hebben ontvangen switchen iets vaker tussen opleidingen dan studenten zonder lgf. Het verschil wordt wel kleiner en is in 2017/2018 nog maar een half procentpunt.

Tabel 8.1.1.b Switch, uitgesplitst naar niveau en lgf

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen lgf	8,8	323238	8,7	316025	8,8	320033	9,0	320985	9,5	327010
lgf	12,2	12264	10,7	12389	10,7	13024	10,5	13622	10,0	13673
Totaal	9,0	335502	8,8	328414	8,9	333057	9,1	334607	9,5	340683

*aandeel studenten jaar t dat in jaar t+1 op een andere subgroep zit tov studenten die op t+1 nog in dezelfde subgroep zitten (allen zonder behaald diploma in jaar t)

Er is vrijwel geen verschil in opstroom vanuit niveau 2 en 3 tussen studenten die lgf hebben ontvangen en studenten die dat niet hebben gehad.

Tabel 8.1.1.c Opstroom vanuit niveau 2 en 3, uitgesplitst naar niveau en lgf

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen lgf	25,7	159669	26,7	148697	27,0	146858	26,2	144444	25,5	142490
lgf	25,1	7027	27,2	6870	27,3	7017	25,6	7280	26,1	7292
Totaal	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875	26,1	151724	25,5	149782

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

In de afgelopen jaren lag het diplomarendement van studenten die lgf hebben gehad wat lager dan het diplomarendement van studenten die geen lgf hebben ontvangen.

Tabel 8.1.1.d Gediplomeerde uitstroom, uitgesplitst naar niveau en lgf

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	
niveau 1	geen lgf	11681	6530	5660	5132	5064					
	lgf	546	423	389	333	267					
	Totaal	12227	6953	6049	5465	5331					
niveau 2	geen lgf	65,0	38965	65,1	31238	62,6	26236	62,4	25177	59,9	24591
	lgf	54,2	1722	61,1	1837	59,9	1509	59,5	1391	55,4	1452
	Totaal	64,5	40687	64,9	33075	62,4	27745	62,3	26568	59,6	26043
niveau 3	geen lgf	83,8	43888	85,7	42015	84,9	38635	84,4	38167	82,9	37582
	lgf	76,7	1005	82,8	1189	84,4	1297	83,1	1405	85,3	1496
	Totaal	83,6	44893	85,6	43204	84,9	39932	84,4	39572	83,0	39078

		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
		%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 4	geen lgf	86,2	77125	86,3	78040	86,1	74972	86,6	83100	85,2	82388
	lgf	72,8	1520	74,7	1829	78,4	2193	81,1	2538	80,5	2736
	Totaal	85,9	78645	86,0	79869	85,8	77165	86,4	85638	85,1	85124
Totaal	geen lgf	80,3	171659	81,7	157823	81,3	145503	81,9	151576	80,3	149625
	lgf	66,2	4793	71,6	5278	74,4	5388	76,0	5667	75,4	5951
	Totaal	80,0	176452	81,4	163101	81,1	150891	81,7	157243	80,1	155576

Voormalig lgf-leerlingen stromen halen minder vaak een passend diploma dan studenten die geen lgf hebben gehad. In 2017/2018 stroomt bijna 43 procent van de voormalig lgf-leerlingen uit met een diploma onder het verwachte niveau, tegenover een derde van de niet-lgf leerlingen.

Tabel 8.1.1.e Passend diploma naar lgf

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	geen lgf	lgf	geen lgf	lgf	geen lgf	lgf	geen lgf	lgf	geen lgf	lgf
onder	36,9	54,9	34,2	49,8	34,2	46,4	32,8	44,3	33,8	42,9
op	46,5	38,2	49,3	41,8	50,7	43,8	51,4	45,7	50,3	46,8
boven	16,7	6,9	16,5	8,3	15,1	9,8	15,8	9,9	15,9	10,3
Totaal n	171659	4793	157823	5278	145503	5388	151576	5667	149625	5951

7.1.2

VSO-leerlingen

Het aandeel MBO studenten dat in het verleden tenminste 1 jaar stond ingeschreven in het VSO is de afgelopen jaren gestaag toegenomen. In 2018-2019 heeft 3,3 procent van de MBO populatie een VSO achtergrond.

Tabel 8.1.3.a Totale mbo populatie naar vso

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen vso	97,5	479248	97,2	470215	96,9	476835	96,8	480367	96,7	489873
vso	2,5	12267	2,8	13733	3,1	15015	3,2	15892	3,3	16698
Totaal	100,0	491515	100,0	483948	100,0	491850	100,0	496259	100,0	506571

VSO leerlingen stromen in op alle MBO niveaus, maar in vergelijking met studenten die niet op het VSO waren ingeschreven stromen ze vaker in op niveau 1 en 2 en minder vaak op de hogere MBO niveaus.

Tabel 8.1.3.b Instroom MBO naar niveau, uitgesplitst naar wel/geen VSO

		2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
		%	%	%	%	%
geen vso	niveau 1	6,4	6,0	6,1	6,9	7,5
	niveau 2	25,5	24,1	22,9	22,0	21,1
	niveau 3	21,9	23,0	22,8	22,1	20,7
	niveau 4	46,2	46,9	48,2	49,0	50,7
	Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
vso	niveau 1	34,0	33,2	30,3	30,5	31,2
	niveau 2	34,8	33,1	33,2	33,3	32,2

	niveau 3	10,4	11,8	13,0	13,5	12,7
	niveau 4	20,8	21,9	23,5	22,7	23,9
	Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

In Tabel 8.1.3.c is de directe instroom van voormalig vso leerlingen per uitstroomprofiel en niveau opgenomen. Het aantal vso leerlingen dat met uitstroomprofiel dagbesteding instroomt op het mbo is klein en het overgrote deel van deze leerlingen stroomt in op niveau 1. Ook bij het uitstroomprofiel arbeidsmarkt stroomt het merendeel in op niveau 1, maar ook bijna een kwart op niveau 2 en enkele leerlingen op niveau 3 of 4. Vso leerlingen met uitstroomprofiel vervolgonderwijs stromen in op verschillende niveaus in het mbo.

Tabel 8.1.3.c Directe instroom voormalig vso leerlingen in MBO naar uitstroomprofiel en niveau

		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
		%	n	%	n	%	n	%	n
Onbekend	niveau 1	39,5	30	33,3	2	0,0	0	0,0	0
	niveau 2	39,5	30	66,7	4	0,0	0	0,0	0
	niveau 3	6,6	5	0,0	0	0,0	0	0,0	0
	niveau 4	14,5	11	0,0	0	0,0	0	0,0	0
dagbesteding	niveau 1	88,1	52	82,4	42	87,7	50	90,2	46
	niveau 2	3,4	2	15,7	8	8,8	5	7,8	4
	niveau 3	5,1	3	0,0	0	1,8	1	2,0	1
	niveau 4	3,4	2	2,0	1	1,8	1	0,0	0
arbeidsmarkt	niveau 1	63,6	595	64,6	608	71,5	600	72,5	631
	niveau 2	31,8	297	30,1	283	22,8	191	23,2	202
	niveau 3	2,4	22	2,9	27	2,6	22	1,3	11
	niveau 4	2,2	21	2,4	23	3,1	26	3,0	26
vervolgonderwijs	niveau 1	22,5	578	20,2	525	21,2	569	23,1	616
	niveau 2	35,0	900	35,5	924	35,7	961	33,7	899
	niveau 3	13,9	358	15,0	392	15,3	412	13,7	366
	niveau 4	28,6	735	29,3	764	27,8	748	29,6	790

let op: kleine aantallen bij uitstroomprofiel dagbesteding

VSO leerlingen stromen minder vaak op dan MBO studenten zonder VSO achtergrond, maar het verschil is niet groot.

Tabel 8.1.3.d Opstroom vanuit niveau 2 en 3, uitgesplitst naar wel/geen VSO

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen vso	25,7	162596	26,7	151133	27,1	148893	26,2	146223	25,5	143914
vso	23,2	4100	25,2	4434	24,5	4982	24,8	5501	24,8	5868
Totaal	25,6	166696	26,7	155567	27,0	153875	26,1	151724	25,5	149782

*aantal studenten niveau 2-3 jaar t dat in jaar t+1 op een hoger niveau zit tov alle studenten niveau 2-3 jaar t die op t+1 nog in het MBO zitten

MBO studenten die in het verleden op het VSO stonden ingeschreven, switchen vaker van studie dan studenten die niet op het VSO stonden ingeschreven.

Tabel 8.1.3.e Switch, uitgesplitst naar wel/geen VSO

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
geen vso	8,9	328651	8,7	320586	8,8	324242	9,0	324950	9,4	330341
vso	12,6	6851	12,3	7828	12,8	8815	12,9	9657	12,6	10342
Totaal	9,0	335502	8,8	328414	8,9	333057	9,1	334607	9,5	340683

*aandeel studenten jaar t dat in jaar t+1 op een andere subgroep zit tov studenten die op t+1 nog in dezelfde subgroep zitten (allen zonder behaald diploma in jaar t)

Op niveau 2 is er vrijwel geen verschil in het diplomarendement van VSO leerlingen en leerlingen die niet op het VSO stonden ingeschreven. Op de andere niveaus stromen VSO leerlingen vaker uit zonder diploma. Vooral op niveau 1 is het verschil groot. Mogelijk volgen VSO leerlingen vaker de entree route naar arbeid (zonder diploma) in plaats van vervolgonderwijs.

Tabel 8.1.3.f Gediplomeerde uitstroom per niveau, uitgesplitst naar wel/geen VSO

		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
		%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	geen vso		10997		5795		4819		4343		4306
	vso		1230		1158		1230		1122		1025
	Totaal		12227		6953		6049		5465		5331
niveau 2	geen vso	65,6	39054	66,0	31350	63,7	26025	63,7	24753	61,2	24116
	vso	38,0	1633	45,0	1725	42,7	1720	42,6	1815	39,6	1927
	Totaal	64,5	40687	64,9	33075	62,4	27745	62,3	26568	59,6	26043
niveau 3	geen vso	83,8	44379	85,7	42540	85,1	39120	84,6	38606	83,2	38057
	vso	63,2	514	75,0	664	74,8	812	76,2	966	75,2	1021
	Totaal	83,6	44893	85,6	43204	84,9	39932	84,4	39572	83,0	39078
niveau 4	geen vso	86,1	77995	86,3	78977	86,2	76009	86,8	84183	85,4	83547
	vso	55,1	650	61,8	892	62,7	1156	66,6	1455	66,1	1577
	Totaal	85,9	78645	86,0	79869	85,8	77165	86,4	85638	85,1	85124
Totaal	geen vso	80,5	172425	82,0	158662	81,8	145973	82,3	151885	80,8	150026
	vso	46,6	4027	55,7	4439	56,0	4918	58,5	5358	56,9	5550
	Totaal	80,0	176452	81,4	163101	81,1	150891	81,7	157243	80,1	155576

In onderstaande tabel is het aandeel studenten met een vso achtergrond dat uitstroomt met een diploma opgenomen. Wat opvalt is dat de studenten met uitstroomprofiel vervolgonderwijs op alle niveaus vaker zonder diploma uitstromen.

Tabel 8.1.3.g Gediplomeerde uitstroom voormalig vso leerlingen, uitgesplitst naar niveau en uitstroomprofiel

		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
		%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
niveau 1	Onbekend		1087		931		565		330		194
	dagbesteding		10		12		37		37		45
	arbeidsmarkt		90		150		358		407		408
	vervolgonderwijs		43		65		270		348		378
	Totaal		1230		1158		1230		1122		1025
niveau 2	Onbekend	39,8	1551	46,5	1632	48,8	1366	50,7	981	46,5	734
	dagbesteding	0,0	3	0,0	4		0	25,0	12	50,0	14
	arbeidsmarkt	2,8	36	19,0	42	25,0	132	27,9	269	36,0	369

		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
		%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
	vervolgonderwijs	4,7	43	21,3	47	15,8	222	35,8	553	34,9	810
	Totaal	38,0	1633	45,0	1725	42,7	1720	42,6	1815	39,6	1927
niveau 3	Onbekend	65,2	494	76,6	650	80,3	736	86,0	783	85,7	672
	dagbesteding	0,0	1		0	0,0	1	100,0	1	100,0	1
	arbeidsmarkt	25,0	12	0,0	4	57,9	19	42,3	26	63,2	57
	vervolgonderwijs	0,0	7	0,0	10	8,9	56	32,7	156	53,3	291
	Totaal	63,2	514	75,0	664	74,8	812	76,2	966	75,2	1021
niveau 4	Onbekend	57,4	624	63,4	869	71,5	1007	80,6	1159	80,8	967
	dagbesteding	0,0	2		0		0	0,0	3	0,0	1
	arbeidsmarkt	0,0	9	0,0	9	10,0	20	27,8	18	41,7	36
	vervolgonderwijs	0,0	15	0,0	14	2,3	129	10,9	275	42,9	573
	Totaal	55,1	650	61,8	892	62,7	1156	66,6	1455	66,1	1577
Totaal	Onbekend	48,6	3756	57,4	4082	63,6	3674	72,0	3253	71,6	2567
	dagbesteding	0,0	16	0,0	16	0,0	38	25,0	53	50,0	61
	arbeidsmarkt	7,0	147	14,5	205	26,9	529	29,1	720	39,8	870
	vervolgonderwijs	3,1	108	14,1	136	10,6	677	28,4	1332	40,9	2052
	Totaal	46,6	4027	55,7	4439	56,0	4918	58,5	5358	56,9	5550

Bijlage 1

Gemiddelde leeftijd instromers MBO naar subgroep

	2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	gem	n	gem	n	gem	n	gem	n
Administratieve dienstverlening	18,1	7498	18,1	7516	18,1	6815	18,0	6215
AKA		0		0		0		0
Ambachtelijke techniek	19,0	340	19,4	344	18,6	298	18,9	321
Basis dienstverlening	20,3	7091	20,6	7603	22,0	8101	22,8	8189
Bouwkunde	18,8	3363	18,4	3550	18,5	3884	18,6	4093
Brood en banket	17,2	909	17,2	856	17,3	784	17,5	701
Carrosserietechniek	18,1	211	19,2	252	20,2	303	19,5	342
Commerciële dienstverlening	17,2	2821	17,0	3111	17,0	3296	17,0	3296
Cultureel werk	18,1	2057	18,0	2243	18,0	2331	17,9	2566
Defensie	17,0	1766	16,9	1566	17,0	1502	16,9	1434
Detailhandel en groothandel	18,2	10159	18,3	10277	18,4	5901	18,5	5258
Dier	17,0	2844	17,0	2792	17,0	2806	17,1	2855
Digitaal onderzoek		0		0		0		0
Elektrotechniek	17,9	4928	18,3	4911	18,5	4788	18,9	5056
Entree	21,2	10988	20,7	11207	20,1	12618	20,2	13973
Evenemententechniek	17,5	480	17,4	548	17,5	468	17,4	436
Facilitaire dienstverlening	17,7	639	17,3	604	19,3	689	17,6	520
Gezondheidsondersteuning	18,9	2963	19,2	2996	18,8	3036	19,3	3046
Gezondheidstechniek	27,7	640	27,5	634	28,7	807	27,9	745
Groen, grond en infra		0		0		0		0
Haarverzorging	16,9	2705	17,0	2780	17,0	2691	17,0	2456
Handel verse producten		0		0		0		0
Horeca	18,8	7368	18,8	7338	18,8	6804	18,9	6738
Hout en meubel	18,0	1001	17,8	1114	17,9	1222	18,0	1386
ICT en media	17,5	4447	17,6	4847	17,6	5053	17,5	5312
Infrastructuur	17,8	228	17,3	227	17,4	217	17,6	195
Installatietechniek	27,7	986	28,7	1319	29,2	1538	29,5	1615
Kantoorautomatisering	18,0	2566	17,8	2447	17,7	2542	17,7	2301
Laboratoriumtechniek	18,0	1480	17,7	1494	17,7	1420	17,7	1335
Logistiek	22,9	2553	23,1	2563	23,4	2514	22,6	2380
Luchtvaart	17,6	1344	17,3	1511	17,4	1461	17,3	1673
Maatschappelijke zorg	23,6	5348	23,6	5248	24,2	5258	25,7	5759
Make-up Art		0		0		0	18,1	50
Management en ondernemerschap	19,3	3329	19,5	2907	19,5	3102	19,7	3716
Mediatechniek	17,2	1245	17,2	1476	17,1	1627	17,0	1667
Mediavormgeving	17,1	3463	17,0	3490	16,9	3525	16,8	3391
Mobiliteitstechniek	18,4	4082	18,4	4255	18,3	4296	18,8	4279
Mode en interieurindustrie	17,5	862	17,5	829	17,5	940	17,5	939
Natuur en groene ruimte	26,4	229	17,2	144	17,7	125	17,4	160
Natuur en vormgeving		0		0		0		0
niet gespecificeerd naar subgroep	17,2	73	16,9	35	16,9	533	18,5	970
Particuliere veiligheid	22,7	2636	22,8	2872	21,1	2773	23,2	3245
Pedagogisch werk	17,7	7034	18,2	7227	18,9	7962	19,5	8844
Procestechiek	27,0	2122	28,5	2184	27,8	1973	28,4	2273
Publieke veiligheid	19,4	860	17,9	864	18,4	1032	17,1	1074
Recreatie	17,0	26	17,8	19	16,6	19	18,7	16

	2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	gem	n	gem	n	gem	n	gem	n
Ruimtelijke vormgeving	16,9	1154	16,9	1247	16,8	1328	16,9	1282
Scheepvaart	19,8	1739	18,7	1417	19,0	1180	19,0	1235
Schilderen en onderhoud	19,1	639	29,5	974	26,7	924	24,9	805
Schoonheidsverzorging	17,3	1484	17,1	1523	17,1	1567	17,0	1598
Schoonmaak en glazenwassen	43,4	7		0	42,9	9	39,2	19
Sport en bewegen	16,9	4386	16,8	4552	16,7	4721	16,6	4552
Stukadoren en afbouw	19,0	402	20,7	549	19,5	415	17,9	378
Toerisme	17,3	2667	17,1	2701	17,1	2538	17,0	2356
Verpleging en verzorging	27,4	14104	27,5	14333	28,1	15425	28,5	16848
Verse voeding	24,1	436	23,4	436	25,2	478	22,5	327
Vliegtuigtechniek	17,0	357	17,8	398	16,8	364	17,0	352
Voeding, teelt en verwerking	20,8	4637	21,1	4689	20,1	4258	20,3	3777
Voetverzorging	23,2	5	23,0	1	19,3	12	21,9	7
Weg- en railtransport	19,3	785	19,7	959	18,7	792	18,8	814
Werktuigbouwkunde	20,1	4148	19,6	3897	19,8	3722	20,5	4027
Zakelijke dienstverlening	18,8	2900	18,5	2917	17,6	6865	17,8	6691
Zorg, natuur en gezondheid		0		0		0		0
Totaal	19,9	155534	20,0	158793	20,1	161652	20,4	165888

Bijlage 2

Instroom naar vooropleiding en niveau, vetgedrukt is op niveau geplaatst

	Ni ve au	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
		%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
onbekend , Eng str, Bacc, Eur sch	1	37,1	1658	40,8	1677	41,9	1865	44,7	2085	50,0	2666
	2	29,2	1305	25,2	1037	25,6	1137	22,4	1045	21,0	1117
	3	13,5	606	13,6	558	12,4	550	11,3	529	10,9	579
	4	20,2	906	20,4	841	20,2	897	21,5	1002	18,1	966
pro	1	58,8	2383	61,4	2482	60,4	2689	62,7	3023	61,2	3043
	2	35,9	1453	32,6	1318	32,3	1437	30,7	1478	32,0	1588
	3	4,8	193	5,4	219	6,5	289	5,7	277	5,4	267
	4	0,6	23	0,6	26	0,9	40	0,9	42	1,4	72
geen vmbo dip	1	45,7	5395	46,6	5092	46,2	5102	50,2	6038	51,5	6549
	2	32,8	3868	31,3	3422	30,0	3319	28,7	3450	28,6	3637
	3	11,3	1337	12,1	1319	12,4	1369	10,9	1307	9,7	1231
	4	10,2	1201	10,1	1100	11,4	1260	10,3	1237	10,2	1298
vmbo BL dip of vm2 of LWT	1	0,9	231	0,4	102	0,2	46	0,1	27	0,1	20
	2	82,9	21008	83,5	21111	82,1	20659	82,2	20540	81,5	19270
	3	12,2	3089	12,1	3049	13,5	3410	13,0	3240	12,4	2941
	4	4,0	1012	4,1	1034	4,2	1054	4,7	1184	5,9	1406
vmbo KL dip	1	0,1	22	0,0	3	0,0	4	0,0	2	0,0	4
	2	17,0	5176	14,6	4631	11,5	3781	10,0	3320	8,9	2897
	3	44,8	13657	47,2	14959	47,9	15707	45,5	15106	40,1	13099
	4	38,2	11641	38,1	12070	40,6	13306	44,4	14739	51,0	16672
vmbo GL dip	1	0,0	1	0,0	0	0,0	1	0,0	0	0,0	0
	2	6,3	427	5,7	392	5,0	346	3,9	271	3,7	271
	3	18,3	1239	18,2	1257	16,8	1170	15,4	1061	15,7	1137
	4	75,4	5121	76,2	5274	78,2	5434	80,6	5549	80,6	5850
vmbo TL dip	1	0,1	28	0,1	34	0,1	23	0,1	28	0,1	24
	2	5,1	2276	4,7	2123	3,7	1680	3,2	1467	3,1	1408
	3	13,3	5907	13,2	5961	11,5	5254	11,0	4985	10,4	4777
	4	81,5	36200	82,0	36970	84,8	38812	85,7	38991	86,5	39675
havo/vwo z dip	1	0,7	35	0,6	27	0,8	34	0,6	29	0,6	31
	2	5,2	260	5,0	233	4,3	193	4,2	189	4,3	209
	3	12,0	599	12,3	571	10,4	469	10,3	466	9,7	468
	4	82,1	4104	82,0	3798	84,6	3810	84,9	3843	85,3	4105
havo/vwo m dip	1	0,0	2	0,0	2	0,0	2	0,0	1	0,0	0
	2	6,6	473	6,1	405	4,8	296	4,6	270	6,6	394
	3	11,1	793	11,2	745	12,6	784	12,9	758	13,4	798
	4	82,2	5846	82,7	5494	82,6	5136	82,5	4849	80,0	4757
27 en ouder of vbo	1	10,1	1678	9,7	1569	8,3	1441	7,2	1385	7,2	1636
	2	24,5	4054	20,3	3281	23,8	4151	22,1	4255	22,0	4976
	3	37,0	6120	40,2	6504	38,2	6652	38,5	7403	37,6	8531
	4	28,3	4686	29,9	4844	29,7	5184	32,2	6181	33,2	7519

Bijlage 3

Uitkomsten lesobservaties

Effectieve leersituatie

	Rood		Oranje		Groen		Total	
	%	n	%	n	%	n	%	n
Nut en noodzaak van de lesinhoud zijn duidelijk voor de studenten	6,0	8	39,8	53	54,1	72	100,0	133
Docent gaat na of de studenten bezig zijn om de leerdoelen te bereiken tijdens de les	15,3	20	42,0	55	42,7	56	100,0	131
Docent stuurt het leerproces indien nodig bij als leerdoelen niet voldoende bereikt worden	20,5	9	40,9	18	38,6	17	100,0	44
Docent vraagt voldoende door bij de begeleiding van studenten om ze bewust te maken van het leerproces	24,4	30	39,0	48	36,6	45	100,0	123
De lestijd wordt optimaal benut om het leerdoel te bereiken	11,4	15	43,2	57	45,5	60	100,0	132
Docent stelt aan het eind vast of het leerdoel bereikt is door de studenten en geeft feed forward	26,5	9	38,2	13	35,3	12	100,0	34
Leerdoelen zijn duidelijk voor de studenten en ze werken hieraan	3,4	3	43,2	38	53,4	47	100,0	88
Studenten stellen vragen om het leerdoel te bereiken	13,3	11	49,4	41	37,3	31	100,0	83
Overall oordeel "Effectieve leersituatie"	12,1	14	47,4	55	40,5	47	100,0	116

*alleen lesobservaties van stelselonderzoeken

Actieve en betrokken leerlingen

	Rood		Oranje		Groen		Total	
	%	n	%	n	%	n	%	n
De interactie tussen studenten en docent levert een constructieve bijdrage aan het leren	7,6	10	37,4	49	55,0	72	100,0	131
De docent is alert want speelt in op hetgeen hij waarneemt bij studenten	9,1	12	43,9	58	47,0	62	100,0	132
Studenten zijn actief bezig met de leeractiviteit door de kennis toe te passen of te activeren	16,7	8	47,9	23	35,4	17	100,0	48
De werksfeer motiveert studenten om te leren en waar nodig vragen te stellen	10,4	14	42,5	57	47,0	63	100,0	134
Studenten zijn actief bezig met de leeractiviteit en stellen vragen	10,5	9	43,0	37	46,5	40	100,0	86
De docent zet de studenten aan tot doelgericht werken	7,2	6	38,6	32	54,2	45	100,0	83

	Rood		Oranje		Groen		Total	
	%	n	%	n	%	n	%	n
Overall oordeel "Actieve en betrokken leerlingen"	8,8	10	44,7	51	46,5	53	100,0	114

*alleen lesobservaties van stelselonderzoeken

Gestructureerde leeractiviteit

	Rood		Oranje		Groen		Total	
	%	n	%	n	%	n	%	n
Er is een opbouw van de leerstof, passend bij de doelgroep	9,9	12	39,7	48	50,4	61	100,0	121
De docent zorgt voor geschikte opdrachten en werkwijzen	6,8	3	47,7	21	45,5	20	100,0	44
De docent geeft een duidelijke en heldere uitleg bij te maken opdrachten/te volgen werkwijzen	6,8	3	50,0	22	43,2	19	100,0	44
Het klassenmanagement zorgt voor een ordelijk verloop van de leeractiviteit(en)	10,7	14	38,2	50	51,1	67	100,0	131
Afspraken en regels worden gehanteerd en nagekomen door docent en studenten	9,7	13	40,3	54	50,0	67	100,0	134
De docent controleert door middel van vragen of duidelijk is wat hij verwacht van de studenten	14,1	11	33,3	26	52,6	41	100,0	78
Studenten weten wat zij van de docent mogen verwachten	1,3	1	45,3	34	53,3	40	100,0	75
Studenten voeren de les uit conform de gewenste opbouw	2,5	2	36,7	29	60,8	48	100,0	79
Overall oordeel "Gestructureerde leeractiviteit"	8,0	9	40,2	45	51,8	58	100,0	112

*alleen lesobservaties van stelselonderzoeken

Passend niveau

	Rood		Oranje		Groen		Total	
	%	n	%	n	%	n	%	n
Gehanteerde werkvormen passen bij het niveau van de opleiding en doelgroep	10,0	13	43,1	56	46,9	61	100,0	130
Opdrachten sluiten aan bij het niveau van de opleiding en doelgroep	7,9	10	44,9	57	47,2	60	100,0	127
Het taalgebruik en overige interactie zijn passend bij de doelgroep en de opleiding	7,5	10	44,4	59	48,1	64	100,0	133
De mate waarin een student zelfstandig werkt past bij het niveau	9,8	12	47,2	58	43,1	53	100,0	123
Overall oordeel "Passend niveau"	10,0	11	47,3	52	42,7	47	100,0	110

Evenwichtige verbinding

	Rood		Oranje		Groen		Total	
	%	n	%	n	%	n	%	n

	Rood		Oranje		Groen		Total	
	%	n	%	n	%	n	%	n
De docent reflecteert met de student op de ervaringen in de bpv	39,0	32	35,4	29	25,6	21	100,0	82
De docent betreft de praktijk bij de theorie en vice versa	27,3	27	29,3	29	43,4	43	100,0	99
Er is in de les aandacht voor zowel praktijkvaardigheden als de gewenste beroepshouding	28,9	28	39,2	38	32,0	31	100,0	97
De docent zet (praktijk)kennis in t.b.v. het leerproces van de student	21,2	21	37,4	37	41,4	41	100,0	99
Overall oordeel "Evenwichtige verbinding"	19,5	16	42,7	35	37,8	31	100,0	82

*alleen lesobservaties van stelselonderzoeken

Afstemming aanpak op behoeften student

	Rood		Oranje		Groen		Total	
	%	n	%	n	%	n	%	n
De aanpak sluit aan op de sociaal-emotionele kenmerken van de studenten en/of klas	10,3	12	57,8	67	31,9	37	100,0	116
De begeleiding door de docent sluit aan op de ondersteuningsbehoeften van de studenten en/of klas	19,1	22	49,6	57	31,3	36	100,0	115
Studenten werken deels in eigen tempo aan hun leerproces	26,5	31	35,9	42	37,6	44	100,0	117
Studenten maken gebruik van de geboden mogelijkheden om hun leeractiviteit zelf in te vullen	28,2	31	40,0	44	31,8	35	100,0	110
Overall oordeel "Afstemming aanpak op behoeften student"	20,0	18	54,4	49	25,6	23	100,0	90